

NOWA

RZECZPOSPOLITA

Pełna tabela loterii — wszystkie ciągnięcia dnia bieżącego
patrz strona IX

Gdy ważą się losy Europy środkowej

Ustalmy granicę czesko-polską

Proste rozwiązanie: powrót do układu z 5 listopada 1918 r.

Omawiając przed kilkoma miesiącami uchwały rady naczelnej Stronnictwa Pracy oświadczaliśmy na tym miejscu, iż ciężkie przejścia naszego narodu znieczuliły go na frazeologię. Mamy słuch wyostrzony na głos rzeczywistości.

Od chwili, gdy w obliczu nowego niebezpieczeństwa, zagrażającego bezpośrednio pokojowi Europy, rzuciliśmy w pełni świadomości te ważne dla niezależnej opinii polskiej słowa, upłynęło niespełna trzy miesiące.

W międzyczasie fakty potoczyły się z zawrotną szybkością. Przeżywamy dziś niewątpliwie chwile historyczne, które zadecydują o losach narodów, które stać się mogą punktem wyjścia do nowego układu stosunków europejskich i nowych celów, do czego nieuchronnie prowadzi rozwój wydarzeń politycznych.

Abstrahuując od wszelkich przesłanek ideologicznych, z którymi trwale jesteśmy związani, podkreślając z całym naciskiem nasze stanowisko w sprawie polityki zagranicznej,

polegającej na trzeźwej i realnej ocenie zjawisk, kierowaniu się we wszelkich poczynaniach własną racją stanu i dotrzymywaniu zobowiązań, wypływających z ducha naszych sojuszków, musimy na tym miejscu podkreślić jeden zasadniczy

aksjomat, który jest wyrazem woli całego narodu.

Oto poza granicami Rzplitej przebywa osiem milionów Polaków, którzy na przestrzeni wielu dziesiątków lat dawali wiele krotne dowody swego gorącego przywiązania do Macierzy i

do polskiej wspólnoty narodowej. Serdeczna więź, jaka łączy nas z braćmi skazanymi z tych czy innych powodów na przebywanie poza granicami kraju, nie może być nigdy i za żadną cenę naruszona. Gdziekolwiek bije serce polskie,

gdziekolwiek pracuje twórcza myśl polska, tam sięgają wpływy naszej kultury duchowej, tam istnieje problem polskiej racji stanu.

Tym więcej więc, gdy w przede dniu dramatycznych wypadków rozgrywających się na ziemiach Czechosłowacji ważą się losy narodów na ziemiach tych zamieszkałych, zespolona myśl narodu polskiego biegnie ku braciom naszym osiadłym za Olsą.

Na tle tych wydarzeń, nie do pomyślenia jest fakt, aby o 200 tysiącach Polaków zaolzańskich rozstrzygnąć miał przypadkowy zbieg okoliczności lub interwencja obcych mocarstw.

Toteż w chwili, gdy na ustach każdego Polaka przebiegającego na prastarej, piastowskiej ziemi cieszyńskiej zawisło pytanie: „Co dalej?“, gdy po dwu dziesięciu latach walki o wolność ducha, myśli i słowa wyłoniła się sprawa odrębności narodowej polonii zaolzańskiej, nikt przez chwilę bodaj nie może zwątpić, iż naród polski twar-

(Dokończenie na str. 2-ej).

(Dokończenie na str. 2)

Wyrok sądu okręgowego w Lwowie

4 lata więzienia za zajścia myślenickie Demonstracja obrońców Doboszyńskiego

LWÓW 20.9. Wczoraj rano przed sądem okręgowym we Lwowie rozpoczął się proces przeciwko inż. Doboszyńskiemu. Zgodnie z orzeczeniem SN przedmiotem rozprawy jest najście na posterunek PP w Myślenicach i zabranie stamtąd w celu przywłaszczenia karabinów, rewolwerów, amunicji i innych na posterunku przechowywanych rzeczy.

O godz. 9-ej rozpoczęto rozprawę, której przewodniczył s. s. o. Karol Ponurkiewicz. Ławę obrońców zajęli dr Stypulkowski, dr Pozowski, mgr Maciejko, mgr Macieliński i dr Pancewicz.

Po odebraniu generalistów od oskarżonego Doboszyńskiego, adw. Stypulkowski zgłosił wniosek, domagający się powołania w charakterze świad-

ków wszystkich sędziów przysięgłych z ostatniej rozprawy na udowodnienie faktu, że poprzedni przewodniczący s. s. o. Dysiewicz tylko przez pouczenie, że inż. Doboszyńskiemu grozi grzywna pieniężna, uzyskał 7 głosów potwierdzających 4 pytania, dotyczące wtargnięcia inż. Doboszyńskiego na posterunek i zabrania broni. Przysięgli wykluczyli słowa „w celu przywłaszczenia“, a tymczasem Doboszyński zasiada na ławie oskarżonych pod zarzutem kradzieży.

Przewodniczący oświadcza, że sprawę tego wniosku załatwi we właściwym czasie tzn. w końcu przewodu dowodowego.

Wiceprok. Olberk sprzeciwia się wnioskowi obrońcy, na co replikowali obrońcy Maciejko i Macieliński.

Przewodniczący z kolei odczytał akt oskarżenia, zeznania oskarżonego i ogłosił otwarcie postępowania dowodowego, wzywając świadka post. Mateckiego.

Z kolei zabiera głos obrońca dr Pozowski, oświadczając imieniem całej obrony, że obrona podtrzymuje zgłoszony na piśmie swego czasu wniosek o wyłączenie sprawy spod sądu okręgowego we Lwowie ze względu na stosunek koleżeństwa między s. s. o. Dysiewiczem a wszystkimi sędziami sądu okręgowego we Lwowie.

„W wypadku dalszego prowadzenia sprawy przed obecnym trybunałem — mówi obr. Pozowski — nie możemy brać udziału w obronie“.

Przewodniczący prosi o sprzecyzowanie wniosku w kierunku wyłączenia obecnego kompletu sądującego po czym ogłasza przerwę.

Po blisko dwugodzinnej przerwie przewodniczący ogłasza postanowienie trybunału s. o. pod przewodnictwem prezesa sądu okręgowego Hanin czaka, odrzucając wniosek obrony w kierunku wyłączenia obecnego kompletu sądującego, wobec czego wszy-

scy obrońcy zrzekają się swoich pełnomocnictw.

Po kilku minutach przewodniczący trybunału ogłasza postanowienie sądu, skazujące wszystkich adwokatów na kary po 100 zł grzywny albowiem złożenie przez nich obrony uważa za demonstrację ubliżającą sądowi.

Po zeznaniach świadków przewodniczący komunikuje decyzję sądu, oddalając wniosek obrony co do przesłuchania 12 sędziów przysięgłych jako świadków i zarządza przerwę.

Po przerwie głos zabiera prok. Olshewski. Przystępując do omawiania czynu oskarżonego prokurator opiera się na przyznaniu się inż. Doboszyń-

(Dokończenie na str. 2-ej).

(Dokończenie na str. 2)

Istota rzeczy

(h) Na froncie wyborczym padły pierwsze strzały... konfiskat. Zabieliły się różnobarwne kartki biuletynów agencyjnych, donoszące o zapadających na prowincji uchwałach St. Ludowego.

Nie przebrzmiały jeszcze uchwały NKW ludowców, gdy Str. Narodowe powzięło identyczne rezolucje. Do pełnego kompletu wypowiedzi brak jeszcze głosów znawcy stosunków politycznych, uchwały obu tych stronnictw nie będą się prawdopodobnie różniły od obu cytowanych poprzednio.

Decyzje te dowodzą, że walka o samorządy, jako dająca przeciwnikowi mniej więcej równe szanse, została przez stronnictwa niezależne podjęta i będzie, przy za pewnieniu premiera o jej czystości — rozegrana według wszelkich prawideł wyborczych.

Natomiast walka o mandaty do

parlamentu, jako nie pozostawiająca przeciwnikowi najmniejszego szans — podjęta nie będzie. Wniosek stąd prosty: stronnictwa niezależne nie uprawiają bezpłodnej „opozycji dla opozycji“, przeciwnie, uważają, że rola opozycji w państwie jest raczej pozytywna i twórcza. I dlatego nie uchylają się od żadnej akcji politycznej, w której tego mogą dowieść.

Z tego punktu widzenia rozpatrując sytuację przedwyborczą, trzeba stwierdzić, że w tej chwili nie jest ważnym jakie odłamy obozu rządowego staną do walki o mandaty, i jak się nimi podzieli. Istota rzeczy tkwi w tym, że tylko wybory oparte na demokratycznej ordynacji mogą zapewnić krajowi zgodne z rzeczywistością układem sił w kraju przedstawicielstwo narodowe.

Str. Narodowe wobec wyborów Uchwały Komitetu Głównego

W dniu 18-go bm. obradował Komitet Główny Str. Narodowego, który po omówieniu sytuacji politycznej, powziął uchwałę w sprawie udziału Str. Narodowego w wyborach do sejmiku i senatu, oraz w wyborach samorządowych.

Komitet Główny uchwalił jednogłośnie, że Str. Narodowe udziału w rozpisanych wyborach do sejmiku i senatu nie weźmie, natomiast zlecił zarządowi głównemu prowadzenie przygotowań do wyborów samorządowych.

Wszystkie plony z dymem 70 stodół spłonęło — 200 tys. zł strat

WIELUŃ, 20. 9. W osadzie Działoszyn w zagrodzie Piotra Adrianowicza, z nieustalonych przyczyn wybuchł groźny pożar. Ogień powstał w stodole, który ustawiona była w szeregu innych na końcu wsi, co się praktykuje w wielu osadach, aby zabezpieczyć przed pożarem budynki mieszkalne.

Pożar błyskawicznie rozszerzył się i przybrał katastrofalne rozmiary.

Na miejsce przybyły oddziały straży pożarnej w ilości 16, lecz mimo ich energicznej akcji ogień strawił doszczętnie 70 stodół wraz z tegorocznymi zbiorami.

Straty wyrządzone przez pożar wynoszą ponad 200.000 zł.

Policja zarządziła energiczne dochodzenie celem ustalenia przyczyny pożaru.

Chłuba produkcji Columbo
Bile'y bezpłatne i ulgowe
nieważne!

DEWIZY: Holandia 286,55; Berlin 213,00; Szwajcra 82,90; Gdańsk 100,00; Helsinki 11,28; Kopenhaga 114,10; Londyn 25,55; Mediolan 28,00; Montreal 5,30; Nowy Jork 5,31 3/4; Nowy Jork 5,31 3/4; Oslo 128,30; Paryż 14,35; Praga 18,52; Sztokholm 131,80; Tel Aviv 25,50; Żyry 120,00; Marka niemiecka srebrna 85,00.

PAPIERY PROCENTOWE: 3 proc. poz. prem. 1m. 81,00, 11 m. 82,00; 4 proc. państw. 1 proc. premiowa dolar. 41,50; 4 proc. konsolid. (większe) 65,00, (drobne) 64,50; 4. pół proc. poz. państw. wewn. 64,25; 5 proc. konwers. 67,00; 8 proc. L. Z. ziemskie dolar gwar. kupon 57,84; 4 i pół proc. L. Z. ziemskie seria V 64,00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1933 r.) 72,00; 5 proc. L. Z. toddzi (1933 r.) 64,00.

AKCJE: Bank Polski 122,00; Warsz. Tow. F. Cukru 38,0; Węgiel 34,75; Lipol 80,50; Modrzewo 18,00; Norblin 92,50; Ostrowiec 58,00; Starachowice 41,00; Żyrardow 55,00; Lombard 114,00.

Najnowszy wywiad Hitlera

„Daily Mail“ ogłasza wywiad Ward Price'a z kanclerzem Hitlerem na temat Czechosłowacji.

Forma i ton wywiadu, zwłaszcza w ustępach dotyczących narodu czeskiego i prezydenta Republiki Czechosłowackiej — dra Edwarda Benesa — odbijała jaskrawo od ogólnie przyjętych dotychczas w Europie norm.

„Czesi twierdzą, oświadczył Hitler, że nie mogą odbyć plebiscytu, albowiem tego rodzaju zarządzenie nie jest w ich konstytucji przewidziane. Mojem zdaniem — ich konstytucja zdaje się zapewniać tylko jedną rzecz, a mianowicie, aby siedem milionów Czechów mogło uciskać 8 milionów mniejszości narodowych. Te kłopoty z Czechami winny ulec natychmiastowej likwidacji i to raz na zawsze. Jest to wrzód, który zatrzuca cały europejski organizm. O ile ten stan rzeczy miałby trwać nadal, to zarządzałby on stosunki międzynarodowe dotąd, dopóki one się katastrofalnie nie załamały.

Egzystencja Czechosłowacji, jako sojusznika Rosji Sowieckiej, wysunęła tego w samo serce Niemiec, zmusiła mnie do stworzenia wielkiej niemieckiej armii lotniczej, co z kolei doprowadziło do wzmocnienia wojsk lotniczych Francji i W. Brytanii. Już raz podwoilem niemiecką flotę powietrzną z powodu sytuacji istniejącej obecnie w Czechosłowacji. Jeżeli tym razem nie uda się nam kryzysu opanować, marszałek Goering niedługo domagać się będzie ode mnie zgody na ponowne podwojenie sił, a wówczas Francja i W. Brytania podwoją swe floty i w ten sposób szalony wyścig będzie trwał nadal.

Dopóki ucisk czeski nad mniejszością niemiecką trzyma Europę w stanie gorączki, muszę być na wszystkich przegotowanych. Przystudiowałem linię Maginota i dużo się z niej nauczyłem, ale myśmy skonstruowali na podstawie naszych własnych pomysłów coś, co jest jeszcze lepsze i co wytrzyma napór wszystkich sił świata o ile w razie zaatakowania nas zdecydujemy się pozostać w defensywie.

Wszystko to jest szaleństwem, albowiem nikt w Niemczech nie marzy o zaatakowaniu Francji. Nie odczuwamy żadnej niechęci wobec Francji — przeciwnie, w Niemczech istnieją silne uczucia sympatii dla Francji. Niemcy nie pragną również żadnej wojny z W. Brytanią.

Mój Boże — wykrzyknął Hitler pod niesionym głosem — ile mógłbym w Niemczech i dla Niemców uczynić, gdybym nie miał do czynienia z tą piekielną tyranią czeską nad paru milionami Niemców. Ale to musi ustać, to ustanie.

Czesi nigdy nie byli niepodległym narodem, aż dopóki traktatami pokoju wymusił na nich podniesienie ich do niezastępowanej i sztucznej pozycji panowania nad mniejszościami, liczącymi od nich samych. Utworzenie tej czechosłowackiej republiki, składającej się z wielu narodowości, po wojnie, było błędem. Posadzenie intelektualnie niższej garstki Czechów w roli rządzących nad mniejszościami, należącymi do takich narodów, jak Niemcy, Polacy, Węgrzy, posiadających za sobą tysiącletnią kulturę, było dziełem szaleństwa i ignorancji.

Niemcy sudecy nie szanują Czechów i nigdy nie przyjmą ich panowania. Po wojnie mocarstwa sojusznicze oświadczyły, że Niemcy niegodnie są, aby panować nad czarnymi, ale równocześnie udzieliły drugorzędnej roli narodowi, jak Czechom, prawa panowania nad trzy i pół milionami Niemców, odznaczających się charakterem i kulturą. Gdyby wówczas istniały potężne Niemcy, to byłoby to niemożliwe. I gdy tylko Rzesza znowu stała się silniejsza, Niemcy sudecy zaczęli się organizować.

Gdyby Henlein został aresztowany, — oświadczył Hitler — to ja sam stanę się przywódcą Niemców sudeckich i bardzo byłbym rad widzieć, jak dłużej potem p. Benes byłby w stanie ogłaszać swe dekrety. Mam nadzieję, że nie ogłosi on listu gończego celem aresztowania mnie.

Gdyby Czesi posiadali wielkiego me-

za stanu, to dawno dopuściliby on do tego, by Niemcy sudecy połączyli się z Rzeszą, zapewniając w ten sposób autonomię dla Czechów.

Ale p. Benes jest politykiem, a nie mężem stanu, — zakończył kanclerz Hitler.

Przeciw naciskom politycznym Zw. Nauczycielstwa Polskiego za swobodnymi i czystymi wyborami

W dn. 18 bm. pod przewodnictwem prez. Z. Nowickiego odbyła się konferencja wojewódzkich prezesów Zw. naucz. polskiego.

Na konferencji tej postanowiono, że ZNP nie może wiązać się w swej działalności z jakąkolwiek partią polityczną, jego oddziały gminne, powiatowe i wojewódzkie nie mogą zgłaszać akcesów do grup politycznych,

Genewa chłodno przyjęła wyniki konferencji londyńskiej

(Specjalna obsługa telefoniczna „Nowej Rzeczypospolitej“)

GENEWA, 20.9. Byłoby przesadą mówić, że Genewa powitała z entuzjazmem wyniki konferencji londyńskiej.

Zwrócić należy uwagę na dwa fak-

ty: szczegóły konferencji nie są znane, należy więc z rezerwą odnosić się do wszelkich pogłosek w rodzaju np. tej, że Czechosłowacja ma być zmuszona wyrzec się swych sojuszów i że gwarancja angielska dla nowych granic Czechosłowacji ma być podstawowym warunkiem ustępstw terytorialnych na rzecz Rzeszy.

Data wyjazdu Chamberlaina do Godesberg nie jest jeszcze ustalona; przypuszczalnie nastąpi w środę. Po spotkaniu Chamberlaina z Hitlerem spodziewany jest przyjazd lorda Halifaxa do Genewy, w celu poinformowania członków Ligi o wynikach konferencji z Hitlerem i nowo wytworzonej sytuacji.

Nie jest również jakoby wykluczona podróż Hodży i Krofty do Londynu. (A)

Red. Mieczysław Obarski d. rektorem PAT

Prezes rady ministrów gen. Sławoj Składkowski mianował w dn. 17 września br. dyrektorem przedsiębiorstwa państwowego „Polska Agencja Telegraficzna“ p. Mieczysława Obarskiego, dotychczasowego redaktora naczelnego PAT.

Prezydent Ignacy Paderewski grać będzie przed mikrofonem

Prez. Ignacy Paderewski grać będzie przed mikrofonem! Koncert transmitowany zostanie do Polski.

Wiadomość ta zelektryzowała nie tylko społeczeństwo polskie, ale słuchaczy całego świata, z których większość nie miała do tej pory możliwości usłyszeć gry Paderewskiego, jak tylko z płyt gramofonowych. Powtórzy

się więc święto artystyczne z roku 1932, kiedy to koncert mistrza transmitowany był z Paryża do Polski.

Dn. 25 września o godz. 20.00 zasiądą znów radiosłuchacze przy głośnikach ze wzruszeniem, aby usłyszeć grę największego obecnie pianisty świata.

Wielki manifestacyjny zjazd Stronnictwa Ludowego w Warszawie

Dnia 25 bm. odbędą się w Warszawie dwie uroczystości Stronnictwa Ludowego: poświęcenie sztandaru i pomnika na grobie śp. Jana Dąbskiego. W związku z tym Stronictwo urządzi w tym właśnie dniu „Wielki manifestacyjny zjazd do stolicy Państwa“. Rozesłano liczne zawiadomienia i ulotki wzywające chłopów do

jaknajliczniejszego stawienia się w Warszawie.

„Stolica musi zobaczyć w dniu 25.9. najlepszych, najmądrzejszych, najofiarniejszych chłopów. Nikt nie śmie uchylać się od obowiązku stawienia się w Warszawie“ — wzywa ulotka. Uroczystość rozpocznie się nabożeństwem w kościele św. Karola Boromeusza na Powązkach, o godz. 10.30.

Prof. Bujak nadal współpracuje z ruchem ludowym

W związku z dalszymi pogłoskami, jakoby profesor Bujak zamierzał ustąpić z Zrzeszenia Inteligencji Ludowej, PAA otrzymała od profesora Bujaka oświadczenie, w którym stwierdza on, że nie widzi żadnych przeszkód we współdziałaniu z całym ruchem ludowym, a zwłaszcza ze Stronictwem Ludowym, które jest tego ruchu największym i najlepszym wyrazicielem. Wobec tego, że jego współpraca ze Zrzeszeniem Inteligencji Ludowej i Przyjaciół Wsi jest coraz ściślej i coraz bardziej harmonijna, nie widzi

również żadnego powodu do rezygnacji z tej organizacji, mającej tak ważne i wielkie zadanie do spełnienia w dzisiejszych czasach“.

Amnestia powyborach..?

W Warszawie krążyła wiadomość, że w wyniku rozmów, jakie toczą się w sprawie amnestii politycznej, amnestia ta miałaby nastąpić bezpośrednio po wyborach. Wiadomość tę, różnie interpretowaną i komentowaną, podaliśmy z obowiązku rejestrowania nawet tego rodzaju pogłosek.

Inna wiadomość, jakoby w Krakowie już się rozpoczęły rozmowy z czołowymi działaczami Str. Ludowego, nie odpowiadała prawdzie.

Uczony szwedzki w Polsce

Na zaproszenie naszych organizacji współpracy intelektualnej z zagranicą, przybywa do Polski znany historyk szwedzki, prof. uniwersytetu w Sztokholmie, Nils Ahlund.

Prof. Ahlund wygłosi kilka odczytów w Warszawie i w Gdyni, dotyczących wzajemnych stosunków Szwecji i Polski w wiekach ubiegłych.

Przypomnienie na czasie

W „Kurierze Warszawskim“ p. St. St. omawiając m. in. stosunki polsko - czeskie pisze:

„W toku układów pokojowych nie było żadnych postanowień o głosowaniu ludności w Sudetach. Natomiast dla Śląska Cieszyńskiego, Spisza i Orawy zapadło 27-go września 1919 postanowienie Konferencji Pokojowej na rzecz rozgraniczenia między Polską a Czechosłowacją na podstawie głosowania ludności.

Dopiero wskutek kłopotów, w jakich Polska znalazła się w chwili pochodu wojsk czerwonnych na Warszawę, musiał rząd polski zgodzić się 10-go lipca 1920 r. w Spa na rozstrzygnięcie nie przez głosowanie ludności, lecz przez radę ambasadorów, która wydała 28-go lipca 1920 w Paryżu orzeczenie dla nas niepomyślne.

Podpisując to rozstrzygnięcie tego dnia, złożył I. J. Paderew-

ski oświadczenie na piśmie, w którym stwierdził, że już wówczas, przed 18-tu laty, 134.000 ludności polskiej pozostało na obszarze, przyznanym Czechosłowacji.

A kończył tak:

„...jakkolwiek rząd polski szczerze pragnie wykonać całkowicie i rzetelnie przyjęte przez się zobowiązania, nigdy nie uda mu się przekonać narodu polskiego, że sprawiedliwości stało się zadość, bo świadomość narodu wa silniejszy jest i trwalsza niż rządy“.

O tym godzi się dziś pamiętać, a natarczywość niemiecka nie powinna w oczach świata zaciemniać słuszności sprawy Polaków w Czechosłowacji, ani też zacierać w pamięci jej przebiegu, na jaki Niemcy sudecy powoływać się nie mogą

Przed krótkimi sądownymi Str. Narodowe wypiera się Sensacyjne oświadczenie w sprawie „Polski Narodowej“

POZNĄŃ, 20.9. (sp.) Przed sądem apelacyjnym w Poznaniu odbyła się rozprawa prywatno-karna przeciw rektorowi odpowiedzialnemu tygodnika „Polska Narodowa“, oraz prezesowi powiatowemu Stronnictwa Narodowego na powiat Czarnków.

Obrońca oskarżonych adw. Celichowski w swej mowie obrończej złożył sensacyjne oświadczenie, że „Polska Narodowa“ nie jest organem Str. Narodowego, lecz jest jedynie piśmie uznawanym i popieranym finansowo przez to stronictwo.

Czytelnicy przypominają sobie skandal, jaki wybuchł w związku z zamieszczeniem w „Polsce Narodowej“ brudnego paszkwilu na prez. Paderewskiego i gen. Hallera. Stron. Narodowe, wezwane do oświadczenia się w tej sprawie nabrało wody do ust i milczy do dziś dnia.

Oświadczenie dra Celichowskiego, który na terenie poznańskim należy do najpoważniejszych przedstawicieli Str. Narodowego należałoby uznać za prawdziwe. Wtedy jednak dziwną co najmniej będzie się wydawała rola miejscowego „führera“ SN dra Wró-

bla, który pod groźbą najrozmaitszych konsekwencji w podległych mu kołach SN lansuje „Polskę Narodową“ jako organ Str. Narodowego.

Wiadomym jest również, że na tym tle doszło w Poznaniu do rozłamu, bo przesił kilku kół miejskich SN musiało z własnej kieszeni płacić za niesprzedane egzemplarze tego brukowego tygodnika, albowiem dr Wróbel nie przyjmował zwrotów.

Oświadczenie obrońcy mogłoby rozumieć zatem w taki sposób, że „Polska Narodowa“ nie reprezentuje opinii wszystkich członków Str. Narodowego, lecz tylko pewnej ich części. Ma to swoją specjalną wymowę, gdy się zważy, że działalność dra Wróbla i grupy jemu oddanych ludzi spotyka się w Poznaniu z ostrą krytyką wielkości członków i działaczy Str. Narodowego i jest przyczyną ustawicznych nieporozumień, a nawet rozłamów.

Za 2 zł. miesięcznie masz „Nową Rzeczpospolitą“ codziennie w domu

Posel Itewski w Polsce delegatem na sesje w Genewie

Posel litewski w Polsce, min. Skirpa, wyjechał do Genewy w charakterze członka delegacji republiki litewskiej na jesienną sesję rady Ligi Narodów.

Jak wiadomo posel Skirpa był przez kilka lat stałym delegatem Litwy w Genewie i z tego stanowiska przeszedł na placówkę warszawską.

PRYWATNE KOEDUKACYJNE WYŻSZE KURSY JĘZYKA ANGIELSKIEGO ENGLISH LANGUAGE COLLEGE

WARSZAWA: Plac Zbawiciela (Mokotowska 12), telefon 5-4595
Mickiewicza 22 (Żolibórz), telefon 12-62-26

ZAPISY ROZPOCZĘŁY SIĘ I TRWAĆ BĘDĄ DO DNIA 30-go WRZEŚNIA R. B. w godzinach 4-8 wieczorem. Wykłady odbywają się w godzinach 4,30 do 9 wieczorem. Na kursy przyjmowani są zarówno początkujący jak i zaawansowani. Opłata zł 50,- za semestr (półroczny) w dwóch ratach. Wpisowe zł 5,-. Sekretariat czynny 4-8 wieczorem. Wykłady rozpoczną się dnia 1-go października r. b. (0.188)

W. Brytania i Niemcy

w wyścigu opanowywania rynku węgierskiego

Polska może pobić wszelkie konkurencje gospodarcze

Nawiązanie ścisłych więzów przyjaźni pomiędzy rządem polskim a węgierskim wzajemne zapewnienia, o zbliżeniu kulturalnym i gospodarczym obu państw oraz jednoczesne obserwowanie zbliżenia naszego sojusznika do Rzeszy niemieckiej, po parcie wizytą regenta Horthy w Niemczech zwraca naszą uwagę na ten kraj.

Równocześnie z nami interesują się obecnie Węgrami i inne państwa zachodniej Europy, a w pierwszym rzędzie Wielka Brytania.

Pod względem gospodarczym Węgry uzależnione są już od wielu lat od Rzeszy niemieckiej. Węgry są krajem rolniczym, który przeżywa obecnie okres uprzemysłowienia. Sześć dziesiąt procent całego eksportu Węgier stanowią produkty rolnicze, natomiast artykułami przywozu są w znacznej mierze maszyny oraz urządzenia fabryczne i komunikacyjne.

Najważniejszym odbiorcą Węgier, według oficjalnych danych urzędów statystycznych w Budapeszcie, jest Rzesza niemiecka, to samo państwo jest zarazem głównym też eksporterem do Węgier. Rzesza niemiecka wraz z dawną Austrią przyjęła w r. 1937 ponad 41% całego wywozu rolniczego Węgier, ta sama Rzesza równocześnie dostarczyła Węgrom 45,2 proc. całego importu tego kraju.

Drugi kontrahent Węgier Italia odsuwana jest przez Niemcy na plan drugi, bowiem z braku dewiz i artykułów kompensacyjnych zmuszona jest ograniczać import nawet niezbędnych artykułów produkcji węgierskiej. Obecnie, kiedy istnieje wspólna granica pomiędzy Rzeszą a Węgrami stosunki handlowe pomiędzy oboma tymi krajami jeszcze bardziej się zacieśniają, a Rzesza podobno zakontraktowała dostawę jednolitego uzbrojenia dla całej armii węgierskiej.

Państwa zachodniej Europy, a więc W. Brytania i Francja uczestniczą zaledwie w 10% całych obrotów handlowych Węgier.

Nie ma więc mowy, aby mogły zastąpić niemiecki przywóz a jednocześnie zapewnić większy eksport towarów węgierskich na Zachód Europy.

Anglii w chwili obecnej bardzo zależy na tym, aby nie dopuścić do „monopolistycznego” stanowiska Rzeszy na rynku węgierskim. Stąd też obletnice pożyczki inwestycyjne dla Węgier, penetracja rynku węgierskiego przez komiwojażerów angielskich itp.

Węgry mile widziałyby przy

plyw kapitałów angielskich, lecz obawiają się interwencji niemieckiej.

Jedynie Polska, a właściwie polski przemysł górniczy i metalurgiczny, jako bliżej położony i konkurujący cenami nawet z Rzeszą niemiecką — ma wielkie możliwości ekspansji gospodarczej na Węgrzech i przy sprzyjających warunkach sięgnąć może po palmę pierwszeństwa w obrotach handlowych z tym krajem.

Tym więcej, że polski port w Gdyni, według zapewnień p. Horthy jest najdogodniejszym oknem wypadowym Węgier na

podbój rynków północno europejskich i zamorskich.

Tadeusz Koecher

Dwa zwycięskie strajki rolne w Wielkopolsce

POZNAN, 20.9. (sp.) W ostatnich dniach Związek Robotników Rolnych i Leśnych ZZZ przeprowadził w powiecie szamotulskim w Wielkopolsce dwa zwycięskie strajki rolne.

Pierwszy wybuchł w Turowie, gdzie wszyscy robotnicy rolni tego majątku ujęli się za niesłusznym zwolnieniem robotnika. Strajk obłął ogó

tem ok. 100 robotników. Na miejsce przybył inspektor pracy i sekretarz okr. związku, którzy odbyli konferencję z właścicielem. Właściciel majątku przyjął z powrotem zwolnionego robotnika do pracy. Równocześnie robotnicy wymogli na pracodawcy wydanie odpowiednich zarządzeń, któreby spowodowały zmianę traktowania ich przez urzędników gospodarczych. Po zakończeniu strajku traktowanie uległo radykalnej zmianie i obecnie panuje pod każdym względem porządek.

Podczas śledztwa władze wpadły na trop nowej afery. Wykryto grube przestępstwa dewizowe. W sprawie

tej toczy się jeszcze śledztwo i nie możemy ujawniać wyników. Zapowiadamy się ona bardzo sensacyjnie.

Władze śledcze przestępstwa kilku najstarszych robotników i rzemieślników, którzy mogli coś powiedzieć o dokonywanych machinacjach. Wobec tych pracowników, którzy składali zeznania zastosowała dyrekcja bekoniarz ni szczególny sposób zemsty. Pośrednicząc o to, że oni w głównym mierze przyczynili się do naprowadzenia władz na trop przestępstw dewizowych — dyrekcja bekoniarz powiadzała im wszystkim pracę. Zwolniono najstarszych pracowników, m. in. Dorsza, Leskowskiego i in. Ten krok dyrekcji zdaje się potwierdzać podejrzenia.

Miejskowe społeczeństwo jest obrażone zwolnieniem z pracy najstarszych pracowników tylko z tego powodu, że zostali zeznani do zeznań, że zeznania złożyli. Władze, które śledztwo prowadziły równocześnie zająć się sprawą zwolnienia pracowników, którzy zeznania zostali wydalen z pracy. Byłoby bowiem skandalem, by za sprawę ludzkie mieli wpadać w nędzę.

Pracownicy samorządowi zakładają własne pomoce lekarskie

Nowe przepisy samorządowe umożliwiają zakładanie samodzielnych organizacji pomocy lekarskiej pracowników gminnych spowodowały masowe wystąpienia z Ubezpieczalni Społecznej.

Własną pomoc lekarską zakładają pracownicy samorządowi w Sandomerzu, i w innych miastach COPU.

Kary za strajk okupacyjny

Głośne orzeczenie Sądu Najwyższego uznające, że strajk okupacyjny stanowi przestępstwo zmuszania przewidziane w art. 251 kk spowodowało liczne wyroki za udział w okupacji zakładów przemysłowych.

W ostatnich dniach zapadł m. in. wyrok skazujący za to przestępstwo 3 robotników krawieckich z Tarnowa za branie udziału w strajku okupacyjnym sklepu konfekcyj. Skazano ich na kary po 2 tygodnie aresztu.

Bogaty program tygodnia Jeździeckie zawody Polski

Program VIII jeździeckich mistrzostw Polski, które odbędą się w Bydgoszczy w czasie 6-11 października br., obejmuje następujące konkurencje:

1) mistrzowski wszechstronny konkurs konia wierzchowego o nagrodę wędrowną, ofiarowaną przez kawalerię Chilli. Konkurs składa się z 3-ech prób: ujeżdżania, wytrzymałości i skoków przez przeszkody.

2) mistrzowski konkurs ujeżdżania, złożony z 2-ech części: próby ujeżdżania na czworoboku i próby opanowania konia w skokach przez przeszkody.

3) mistrzowski konkurs w skokach przez przeszkody.

Poza powyższymi konkursami mistrzowskimi odbędzie się szereg konkursów dodatkowych, a w ramach „Tygodnika jeździeckiego mistrzostw Polski” odbędzie się tradycyjny bieg myśliwski, zorganizowany przez oddział pomorskiej brygady kawalerii.

Szczegółowy program jest następujący: 6 października — próba w czworoboku konkursu ujeżdżania.

Termin meczu Polonia — Cracovia

Termin powtórzonego meczu ligowego Cracovia — Polonia nie został jeszcze ustalony.

Kluby uzgodniły wprowadzić termin 6 listopada, jednak termin ten nie został akceptowany przez ligę, gdyż przypada na okres już po zakończeniu rozgrywek ligowych (30 października).

Najlepszy wynik na świecie

Słynny biegacz angielski Wooderson zaatakował w Oslo rekord świata na 1500 m, należący do Nowozelandczyka Lovelocka z wynikiem 3:47,8 min.

Woodersonowi nie powiedziała się próba, uzyskał on bowiem czas 3:48,7 min. Mimo to wynik ten jest lepszy o 0,1 sek. od aktualnego rekordu Europy i stanowi najlepszy w tym roku wynik na świecie na powyższym dystansie.

Prenumerata „NOWEJ RZECZPOSPOLITEJ”

kosz tuje mies. tylko 2 zł

Osendarp został pokonany przez Duńczyka

Międzynarodowe zawody lekkoatletyczne

Na międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych w Sarpsborg (Norwegia) niespodziewanej porażki doznał dwukrotny mistrz Europy, Holender Osendarp, ulegając w biegu na 100 m Duńczykowi Hansenowi. Zwycięzca miał czas 10,6 sek., Osendarp 10,8 sek.

Hansen zwyciężył nadto w skoku w dal z wynikiem 675 cm przed Norwegiem Brakevoldem — 655 cm.

Inne wyniki notujemy: 1500 m. — Mostert (Belgia) 4:08,4 min., 2) Collier (Ang.) 4:09 min.

400 m — Baumgarten (Hol.) 49,2 sek., 2) Pennington (Ang.) 49,5 sek.

W zwyż — Lubquist (Szw.) 191 cm, 2) Hansen (Norw.) 185 cm.

Dysk — Sperlie (Norw.) 50,2 mtr.

Oszczep — Sule (Est.) 65,49 m.

3000 m. — Messner (Fr.) 8:54,6

O pomoc dla najniezwyklejszych

Niewidomy — to kaleka, ale może być zdolnym nauczycielem, muzykiem i rzemieślnikiem. Musi jednak otrzymać wykształcenie w specjalnym zakładzie.

A to zapewnia niewidomym Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi w Łaskach, które w dniach 17, 18 i 19 września zbiera na terenie całej Polski ofiary na rzecz niewidomych.

Musimy wszyscy stanąć w szeregu ofiarodawców, aby okazać pomoc najniezwyklejszym.

min., 2) Rashdal (Norw.) 8:58,4 min.

Kula — Kreek (Est.) 15,92 mtr.

Lekkoatletyczne mistrzostwa harcerskie. Pierwsze miejsce zajęli Wielkopolanie

W Poznaniu rozegrane zostały po raz pierwszy ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne o mistrzostwo Zw. Harcerstwa Polskiego.

Zawody zgromadziły ponad 100 zawodników, którzy reprezentowali chorągwie: pomorską, gdańską, białostocką, łódzką, warszawską, śląską i poznańską.

Zawodników podzielono na dwie grupy, manowicie do lat 17 i powyżej lat 17.

W grupie młodszych zwyciężyła chorągiew wielkopolska, uzyskując 66 punktów przed gdańską i pomorską po 28 pkt. Czwarte miejsce zajęła chorągiew łódzka 17 pkt., a piąte warszawska 6 pkt.

W grupie starszych również zwyciężyła chorągiew wielkopolska, uzyskując 116 pkt., 2) Białystok 64, 3) Pomorze 59, 4) Łódź 49, 5) Śląsk 21, 6) Warszawa 16, 7) Gdańsk.

Armstrong zrzekł się tytułu mistrza

Słynny bokser amerykański, murzyn Armstrong, posiadacz aż trzech tytułów mistrza świata w wagach: piórkowej, lekkiej i półśredniej, zrezygnował z pretensji do tytułu mistrza świata w wadze piórkowej.

Tytuł mistrza świata w tej kategorii jest przeto obecnie vacat, a wkrótce ustaleni będą kandydaci do tego tytułu.

Polska — Jugosławia

Kapitan związkowy PZPN ustalił następujący skład reprezentacji Polski na mecz z Jugosławią 25 bm. w Warszawie:

Madejski, Gałek, Szczepaniak, Góra, Nytz, Piec II (o ile Dytko nie wyzdrowieje), Piec I, Piontek, Korbas, Wilimowski, Wodarz.

Drużyna jugosłowiańska wystąpi w składzie: Glazer, Hugl, Matosic, Lechner, Jazbinsek, Kokotowicz, Sipoz, Lesnik, Wolf, Antolkovic, Welker.

Mecz prowadzić będzie szwedzki sędzia p. Eklund.

Ruder SUDORYN
ZAP. KOWALSKI
usługa radkalnie POT: WOŃ

PRZY CIERPIENIACH

watrobę, żołądka, nerek, klszek SOK Świętojańskiego Ziela
Mag. E. Gabcica — Warszawa, Młodoła 14, Apteki i Drogerie

24-godzinne ultimatum angielskie Tragiczne chwile Czechosłowacji Możliwość kryzysu państwowego

LONDYN, 20. 9. Po zakończeniu rozmów londyńskich został opublikowany nic nie mówiący komunikat, który stwierdza, że „Po wyczerpującej dyskusji na temat obecnej sytuacji międzynarodowej przedstawiciele rządów angielskiego i francuskiego stanęli całkowicie na gruncie rozpoznać kroki w kierunku pokojowego rozwiązania zagadnienia czechosłowackiego. Oba rządy mają nadzieję, że dzięki temu będzie można osiągnąć daleko idące wyjaśnienie sytuacji w interesie pokoju europejskiego”.

Utrzymuje się pogłoska, że premier Chamberlain po uzyskaniu odpowiedzi czeskiej uda się prawdopodobnie na spotkanie z Hitlerem w drodze do Godesberg nad Renem.

Propozycje angielsko-francuskie powzięte w Londynie i zaaprobowane przez gabinet francuski doręczone zostały prez. Beneszowi przez posłów angielskiego i francuskiego wieczorem po południu. Bezpośrednio potem zebrał się komitet polityczny ministrów pod przewodnictwem prezenta celem rozpatrzenia sytuacji wytworzonej propozycjami francuskimi i angielskimi.

Utrzymuje się również pogłoska, iż Londyn zwrócił się do rządu czechosłowackiego o udzielenie odpowiedzi w ciągu 24 godzin.

Według twierdzenia francuskich kół politycznych, wszystkie okręgi czechosłowackie, w których podczas wyborów gminnych padło ponad 70 proc. głosów za Henleinem, mają być przyłączone do Rzeszy, reszta Czechosłowacji zreorganizowana by została w państwo o ustroju kantonalnym na wzór szwajcarski, przy czym kantony o ludności mieszanej otrzymałyby daleko idącą autonomię. Granice w ten sposób okrojonej Czechosłowacji miały być zagwarantowane przez Polskę, Niemcy, Rumunię i Węgry oraz dodatkowo przez Francję i Anglię, a według innych wersji również i przez Włochy.

PRAGA 20.9. Gabinet czechosłowacki zakończył swe obrady późną nocą nie powziawszy żadnej decyzji, postanowiono jedynie uzyskać trzydniową zwłokę. Jednocześnie prez. Benesz, jak również kół wojskowe, wypowiadają się za odrzuceniem propozycji londyńskiej, co w związku z istniejącymi podobno prądami ugodowymi wśród agrariuszy i pewnych odłamów prawicy stwarza możliwość kryzysu państwowego w ciągu najbliższych godzin.

W niektórych kółkach politycznych obiegają pogłoski, że gabinet Hodzy ustąpi, władzę zaś obejmie gabinet wojskowy z gen. Syrovym na czele, co dowodziłoby, że Czechosłowacja decyduje się na wojnę bez względu na brak pomocy z zewnątrz.

Korespondent „Gazety Polskiej” z Pragi donosi, że

„Już przed alarmem z maja br. czeskie 17 dywizji miało pełny stan. Od paru dni owe dywizje armii czynnej wydzielają kadry rezerwowe, czego w maju nie było. Według trudnego do sprawdzenia oszacowania, Czechosłowacja ma mieć jutro pod bronią 750.000 ludzi”, oraz stwierdza, iż w chwili obecnej — „dwa są tylko ośrodki trudno obliczalne: wpływy Moskwy, które — jak dotychczas — z powodzeniem potrafiły utrzymywać w lewicowym skrzydle opinii czeskiej ducha nieustępliwości oraz zachowania się armii, której dowódcy mogliby dość do wniosku, że troska o honor wojska i narodu wyklucza kapitulowanie bez walki.

Gdyby te dwa ośrodki podały sobie ręce — pisał korespondent czołowego organu sanacyjnego — doszłoby do przesilenia rządowego, a nowy premier niemal dyktator (mówi się np. o gen. Syrovym) mógłby podjąć rewolucję.

W tutejszych kółkach dyplomatycznych liczą się z tą możliwością takiej krótkiej wojny lokalnej, wykluczając

ewentualność, aby incydent ten mógł rozniecić pożogę ogólnoswiatową”.

W kółkach politycznych Pragi obiegają pogłoski, iż mimo agitacji komunistycznej zapewniającej o pomocy sowieckiej, ZSRR wzorem Francji i

Anglii wycofa się z zagadnienia czechosłowackiego.

Prezydent Benesz wezwał do siebie przedstawicieli generalicji, z którymi odbywają się obecnie łączne narady rządu.

„Jedność największym obowiązkiem i nakazem chwili” Kardynał Verdier do narodu francuskiego

PARYŻ, 20. 9. Ukazało się orędzie arcybiskupa Paryża, kardynała Verdiera w sprawie pokoju. W odezwie tej arcybiskup Paryża z uznaniem pisze o pełnym godności spokoju, z jakim naród francuski przygotowuje się do ewentualnych możliwości wojennych, czerpiąc ten spokój i to opanowanie z poczucia obowiązku względem ołczyzny.

„Lecz jakim będzie jutro? — zapytuje kardynał. — Będzie takim, jakim je sami uczynimy. Wielkie problemy, nad którymi debatuje się obecnie, nie zostały rozstrzygnięte. Z badań i analizowania tych zagadnień wypłyną jeszcze inne kwestie. Wkraczamy obecnie w jedną z największych i najdonioślejszych epok w historii świata. Francja, bez której nie rozwiązuje się żadnego ważnego problemu, winna być teraz bardziej niż kiedykolwiek na wysokości swego

zadania, swojej misji. Dlatego też raz jeszcze powtarzam: jedność, jedność!”

Sily nasze narodowe, zarówno moralne, jak i materialne, są bardzo wielkie. Rozdzielone, sily te stają się niemal bezpłodne — skonsolidowane, ożywione duchem ideału chrześcijańskiego i narodowego, poświęcone sprawie szlachetnej i sprawiedliwej, zdziałają cuda. Jedność jest zatem największym obowiązkiem i nakazem chwili. Gdy dom rodzicielski jest zagrożony wszyscy synowie, niepomni waśni o jednym tylko myślu, o jedno się troszczą: ratować, ratować! Później będziemy mieli do wypeł-

Wojsko polskie obsadza czeskie pogranicze Ponowne demarche Polski w Londynie, Paryżu, Rzymie i Berlinie Olbrzymia manifestacja w Katowicach

PAT donosi: Wobec skali zarządzeń wojskowych czechosłowackich w rejonach nadgranicznych oraz wobec pojawiającej się znacznej liczby dezertów armii cze-

chosłowackiej na terytorium Polski, nadzór granicy polsko-czeskiej został wzmocniony przez specjalne oddziały ochrony pogranicza.

Jednocześnie ambasadorowie RP w Londynie, Paryżu, Rzymie i Berlinie otrzymali polecenie ponownego sprzecyzowania wobec tamtejszych rządów stanowiska Rzeczypospolitej Polskiej w obliczu wydarzeń w Czechosłowacji i wobec interwencji międzynarodowej w tej sprawie.

W poniedziałek odbyła się w Katowicach olbrzymia manifestacja, na której powzięto rezolucję kończącą się następującym wezwaniem:

„Zwracamy się z mocnym i stanowczym apelem do najwyższych władz i rządu Najjaśniejszej Rzeczypospolitej, oraz do całego narodu polskiego, domagając się podjęcia wszelkich kroków i użycia całej mocy, by sprawiedliwość stała się zadość i Śląsk Zaolzański został bezzwłocznie Rzeczypospolitej Polskiej zwrócony”.

Japońskie biuletyny i chińska rzeczywistość Olbrzymie straty Japończyków w bitwie pod Nankang

HANKOU, 20.9. Według doniesień komunikatów japońskich natarcie 3-ch dywizji japońskich na Hankou rozwija się pomyślnie. Szczegółowy plan japoński, któremu Chińczycy nie są w stanie przeszkodzić, przewiduje natarcie z rejonu m. Nanczang na kolej Kanton — Hankou, która po zablokowaniu rzeki Jang-Tse pozostaje jedyną drogą, łączącą Chiny ze światem cywilizowanym. Z drugiej strony rozwój operacji w południowym Szansi, doprowadził niedługo do przerwania komunikacji z ZSRR.

W tej sytuacji — zdaniem japońskiego sztabu generalnego — los Czang Kai Szeka będzie zdecydowany.

Natomiast bezpośredni komunikat z

placu boju brzmi dla armii chińskiej wcale pocieszająco.

Na południowym brzegu Jang Tse trwają walki w okolicy Nankang. — Chińczycy utrzymali swe pozycje. W rejonie tym Japończycy ponieśli ogromne straty, większe niż na jakimkolwiek innym odcinku frontu od początku wojny. W okolicy Mahoudze, Japończycy usiłowali wysadzić de-

sant, zostali jednak odparci.

Oddział japoński pod dowództwem Mano, zdobył manewrem oskrzydlającym pozycję chińską pod Fynlindu, przy czym po obejrzeniu tej pozycji wyszło na jaw, że posiada ona fortyfikacje zbudowane według ostatniego słowa techniki, co dotychczas było w oddziałach Kuomintangu zjawiskiem niespotykanym.

Wzruszający aresztant... Naprzód zdemolował, potem naprawił areszt

LUBLIN 20.9. Mieszkaniec osady Głusk Józef Sadowski będąc w Lublinie wstąpił do restauracji, gdzie po u-raczeniu się alkoholem wywołał awanturę.

Zajście zlikwidował policjant i Sadowskiego osadzono w areszcie do wytrzeźwienia. Po kilku godzinach okazało się, że aresztant wyłamał zamki i zbiegł.

Nazajutrz po wytrzeźwieniu Sadow-

ski trapiiony wyrzutami sumienia zgłosił się do aresztu ze słuszerem i na własny koszt dorobił do drzwi aresztu wielką, maszyną sztabę żelazną, by żaden aresztant nie mógł już pójść w jego ślady...

tu Sadowski został skazany przez sąd okr. na 5 zł grzywny.

Traktat handlowy z Argentyną

W najbliższym czasie wprowadzony będzie w życie nowy traktat handlowy pomiędzy Polską a Argentyną. Traktat ten podpisano na podstawach klauzul największego uprzywilejowania dla towarów polskich wwożonych do Argentyny i dla towarów argentyńskich importowanych do Polski.

600.000 zł na walce z gruźlą

Na zakończenie „Tygodnia Przeciw gruźlicy” w Warszawie, odbyło się walne doroczne zebranie członków warsz. Tow. Przeciwgruźliczego, obchodzącego w br. 30-lecie swego istnienia.

Po przyjęciu sprawozdań z działalności Tow. i udzieleniu absolutorium zarządowi, zatwierdzono preliminarz budżetowy na r. 1938-39, sięgający 600.000 zł dla 5 poradni, 2 sanatoriów ludowych, stacji odmy sztucznej, pracowni roentgenologicznej i działu propagandy.

Stwierdzono dalszy wzrost działalności Tow. w związku ze współpracą z zarządem miejskim i ubezpieczalnią społeczną.

Chcieli mordować rekami innych Ponury plan przestępców spalił na panewce

ŁÓDŹ, 20.9. Jeszcze nie przebrzmiały echa mordu dokonanego pod Piotrkowem przez defraudanta łódzkiego Pasternaka, gdy oto dowiadujemy się o nowym występie przedstawicieli świata podziemnego.

Dwaj młodzi Żydzi chcieli zamordować przez wynajętych zbirów kobietę, posiadającą znaczną gotówkę uzyskaną ze sprzedaży domu. Plan przestępców na szczęście nie udał się i obu aresztowano.

Sprawa ta, według informacji naszego korespondenta, przedstawia się następująco:

Matczonkowie Emma i Adolf Bekelowie posiadali dom przy ul. Żeromskiego 97 w Łodzi oraz sklep masarski przy Zielonym Rynku. Uzyskiwane dochody ze sklepu, który prowadził syn ich i domu czynszowego pozwoliły im na kupno domu w Zdunskiej Woli, gdzie często przebywał Adolf Bekel. Po pewnym czasie, chcąc kupić intratniejszy interes, Bekelowie sprzedali dom swój w Łodzi i zamieszkali u siostrzeńca Teodora Belowa (Klińskiego 140), który również posiadał zakład masarski. U Belowa Bekelowie zajmował mieszkanie na parterze z wejściem z podwórza.

O sprzedaży domu i posiadanych przez Bekelów pieniądzech dowiedzieli się dwaj przestępcy Żydzi, którzy uknuli plan zdobycia pieniędzy w wy-

sokości kilkunastu tysięcy złotych. Przeprowadzili więc wywiad i ustalili, że w mieszkaniu przeważnie przebywa sama Bekelowa, gdyż mąż jej Adolf jeździł często do Zdunskiej Woli, syn zaś prowadził sklep masarski przy Zielonym Rynku.

Postanowili wobec tego zamordować kobietę a następnie ograbić ją z pieniędzy. Obaj Żydzi jednak nigdy nie wykonywali roboty „na mokro” i mordować sami nie chcieli lecz zmówili się z innymi przestępcami, którzy za pewien udział w zysku mieli się podjąć zamordowania Bekelowej. O planach występnych dowiedzieli się jednak wywiadowcy wydziału śledczego i projekt napadu rabunkowego spalił na panewce.

Obu Żydów oraz ich współników przestępców aresztowano i osadzono w więzieniu. Mieszkanie Bekelów już raz padło ofiarą włamania, które się zresztą nie udało.

Dopomóż ociemniałym choćby

najskromniejszym datkiem w dniach ogólnopolskiej zbiórki

17, 18, 19 bm.

Co warto zobaczyć na Pierwszej Wystawie Szpitalnictwa?

Lekarstwa, zioła, kosmetyki — lampy, poduszki, łóżka i... wykresy

Choć od otwarcia Pierwszej Wystawy Szpitalnictwa minęło już prawie dwa tygodnie — to jednak całkowicie wykończono ją dopiero kilka dni temu. Tłumy ludzi oblegały wystawę, wycieczki musiały zamawiać godziny żeby się dostać — a stoiska jeszcze nie wszystkie były gotowe. Tu i ówdzie coś się przybijało, biegali ludzie z wielkimi plachtami papieru, a niektóre pawilony nawet świeciły pustkami. Nareszcie wszystko jest gotowe.

Duży jasny hol nie pachnie już farbami. Na schodach można się już nie przewrócić o wystające deski. Zaczynamy zwiedzanie od parteru.

Długi korytarz zawieszony zdjęciami i rysunkami, które przedstawiają medyczne z zamierzonych czasów. Operacje robione na łóżku nożem, prawie „kuchennym”, stare pergaminowe księgi, jedne z najpiękniejszych o medycynie. Na prawo i lewo male, jaśnie pawilony. Na ścianach wykresy, modele szpitali, zdjęcia. Dowiadujemy się, że w Polsce na 10.000 mieszkańców przypada 27 łóżek szpitalnych podczas gdy w Niemczech jest ich 97, w Norwegii 82, w Austrii 77, nawet w Rosji 28. Ciekawe też są barwy dane statystyczne dotyczące leczenia chorych umysłowo. Okazuje się, że w roku 1919 mieliśmy tylko 8.444 łóżka dla umysłowo chorych, podczas gdy obecnie mamy ich 16.780, ale i ta cyfra jest nie wystarczająca,

jest ich za mało, przynajmniej o 15 tysięcy. Powinno być jedno łóżko na 10.000 mieszkańców. Bardzo ciekawy i bogaty jest również dział walki z gruźlicą.

Na pierwszym piętrze znajduje się kilkadziesiąt stoisk — najrozmaitszych firm. Spotykamy tutaj wszystko co ma jakikolwiek związek z medycyną i leczeniem. Po przez różne rodzaje lekarstw, ziół, kosmetyków, aż do fartuchów, koców, lamp i gumowych poduszek włącznie. Stoiska są urządzone bardzo starannie — jest tu jak gdyby wyścig pomysłów i artystów. W jednym z tych małych „po-koików” znajdujemy malowniczą akwarelę roześmianej dziewczyny zbierającej barwne kwiaty na łące, z pod piśm: „Kwiaty to dzieci słońca”, firma ta (Edward Gobiec) w ten prosty sposób doskonale reklamuje swe środki lecznicze wyciskane ze świeżych kwiatów.

Bardzo skromnie, ale pomyslowo urządzone jest stoisko firmy „Ormil” (Inż. Leliński i S-ka), gdzie w szklanej gablotce ustawionej po środku znajdują się wyroby chemiczne, kremy lecznicze i kosmetyczne a przede wszystkim chłówek etylu, którego firma jest jedynym przedstawicielem.

Inne stoisko znów reprezentuje racjonalnie urządzone aptekę, sposoby przechowywania lekarstw. W dziale elektromedycznym znajdujemy pierwsze polskie aparaty Roentgena. Na uwagę tu zasługuje firma Positron, nowopowstała polska placówka wytwarzająca aparaty roentgenowskie i diatermie. Dając do samowystarczalności w każdej dziedzinie możemy z zadowoleniem powitać powstanie tej wytwórni, ponieważ wyroby jej wykonywane są całkowicie w kraju. W pawilonach przemysłowych oglądamy meble, aparaty szpitalne wszystko również produkcji krajowej.

Na drugim piętrze znajduje się kilka pawilonów poświęconych tylko ratownictwu. Nowocześnie urządzone apteczki podręczne, polowe, przeciw-

gazowe oraz ruchome punkty ratownicze — wszystko to pokazuje i objaśniają zwiadowcy siostry Czerwonego Krzyża. Instytut Radowy im. Curie-Skłodowskiej pokazuje nam potworne fotografie ludzi zniekształconych przez rakę i tych samych po uleczeniu. Zawieszono na ścianie wielkie tablice objaśniające, że w 1932 r. tylko 156 osób, a w 37 r. 533 leczono się radem w Instytucie.

Poza stoiskami Państwowych Uzdrawisk, Krynica, Buskiem, Druskiénikami, Ciechochówką — znajduje się pawilon „Sanok”, demonstrujący nowy wynalazek pn. „Laticel”. Jest to materiał podobny do gumy, ale przewiewny, bardziej elastyczny niż zwykły, bardziej odporny na uszkodzenia, nie utleniający. Doskonale nadaje się na materace i na poduszki czy jakiegokolwiek podkładki dla chorych.

Przy jednym ze stoisk siedzi żywa reklama: chłopiec, który ma pół twarzy w piegach, a pół dzięki nadzwyczajnemu kremowi idealnie białej i gładkiej. Kilka dużych pawilonów zajmują ekspozycje wykresy Ubezpieczalni Społecznej. Modele szpitali, których ZUS ma 14, sanatoriów (jest ich ogółem 15) i plastyczne mapy są wykonane artystycznie także każde-mu muszę się rzucić w oczy i zwrócić każdego uwagę. Z olbrzymiego wykresu, zajmującego prawie pół ściany dowiadujemy się, że w Polsce jest obecnie 4.883.905 osób uprawnionych do leczenia w Zakł. Ubezpiecz. Społ.

Na ostatnim piętrze urządzone wystawę ekspozycji wojskowych, które przedstawiają organizację służby zdrowia w wojsku.

W podziemiach znajduje się kilkanaście pawilonów. W dziale błon roentgenologicznych, na pierwsze miejsce wysiada się obfitością demontowanych materiałów duże stoisko firmy „Kodak”, posiadającej jedną z najdoskonalszych błon.

Wreszcie, na końcu, już po opuszczeniu gmachu wystawowego oglądamy samochody sanitarne, karetki pogotowia ratunkowego, oraz kolumnę kąpielową — dezynfekcyjną Polskiego Czerwonego Krzyża — wszystko ustawione na obszernym podwórku częściowo już wykończonego gmachu szpitala, w którym mieści się cała wystawa.

Wróbel z nożem nie był przesadny i wpadł

Do sklepu spożywczego Szlamy Miśmiana w Legionowie wszedł nieznany klient. Do sklepu często przychodzi nieznanymi klientami i kupiec się temu bynajmniej nie dziwił. Spokojnie też sięgnął do półki po papierosy i zaczął żądać klient. Miśmian jednak zdziwił się gdy nieznanemu klientowi dotknął jego szyi zimnym ostrzem noża i zażądał pieniędzy. Przestraszony sklepikarz dał mu 10 złotych.

Był to jakiś marny bandyta, bo zadławił się tak małą sumą i zbiegł. Po ucieczce oprysk kupiec wziął na odwagę i poskarżył się policji, która stwierdziła, że rabusiem nożowym był mieszkaniec tejże miejscowości

Formalni i faktyczni mieszkańcy a opieka społeczna

Istnieje przepis, że osoba, która przez rok zamieszkuje na danym obszarze uzyskuje w tej drodze prawo do opieki społecznej. Jednak osoby przybywające do danej gminy nie są często meldowane na zamieszkanie lecz na czasowy pobyt. W ten sposób, choć faktycznie tracą wszelki kontakt z gminą poprzednią przebywania i przenoszą się do nowej, formalnie przywiązane są do miejsca, z którego przybyły.

Wytwarza się stan rzeczy jak przed wojną, gdy mieszkaniec faktycznie stał formalnie mógł należeć do daleko położonej miejscowości, w

Skończyły się piękne moje dni i znowu muszę śmiać się i ronić łzy na szpaltach „Nowej Rzeczypospolitej”. Od razu też jedna z agencji każe mi ubolewać nad losem pewnej pani, której grozi wściekłość od jej własnego sierścią pokrytego psa. O pani nieznana, spiesz co prędzej po zastrzyk antywściekliznowy, do czego wzywa cię owa agencja, a tam zabezpiecz

Nowe katedry na Uniwersytecie JP

Na uniwersytecie JP wydano nowy plan wykładów na rok 1938-39.

Z nowym rokiem akademickim utworzono nowe katedry na wydziale humanistycznym, filozofii skandynawskiej, na wydziale teologicznym katedry filozofii chrześcijańskiej i prawa kanonicznego.

Dla inwalidów ulgi tramwajowe

Zarząd miasta przyznał inwalidom wolnym zorganizonowanym w związku inwalidów wojennych RP prawo do korzystania z miesięcznych biletów trasowych po cenie ulgowej, przysługującej młodzieży szkolnej.

Rejestracja rocznika 1910

W środę, 21 bm., w kolejnym dniu powszechnej rejestracji mężczyzn urodzonych w r. 1920, winni stawiać się w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ul. Floriańskiej 10, w godz. od 8 do 13 wszyscy poborowi zamieszkali na terenie XIII i XVIII komisariatów PP.

Zgłoszenie się do ochotniczej służby w wojsku lub jej pełnienie nie zwalnia od obowiązku stawienia się do rejestracji.

Tyfus w stolicy!

W stolicy trwa sezonowe nasilenie duru brzuszego, do którego przyczynia się względna taniość niektórych gatunków owoców. Przebieg tej choroby jest w br. na ogół cięższy, niż w roku zeszłym i towarzyszą jej różne poważne komplikacje.

podwarszawskiej Antoni Wróbel.

Ten sam Wróbel przed czterema laty dokonał takiego samego napadu na ten sam sklep, wówczas jednak udało mu się zrabować kilkadziesiąt złotych. Wtedy był on jednak groźniejszy, bo operował rewolwerem i sam pieniądza z szuflady wygarniał. Wtedy jednak wpadł i czyn swój odpokutował w kryminalne. Nauczony doświadczeniem tym razem był ostrożniejszy. Ale i tym razem wpadł. Wróbel nie był jednak fachowcem, bo fachowcy są przesadni i w to samo miejsce po raz drugi nie przyjdą, jeżeli im powie, że tam noga.

cie od przypadku, jakiemu uległ twój pies wlochaty z sierścią. Albowiem pies, który ukąsił twego wlochatka był wściekły. W głowę zachodzą skąd reporterzy owej agencji mają tak doskonale wdech, iż wywiesili wściekłego u nieznanego psa, ustalili następnie, że ten drugi pies miał sierść i rzecz działa się na Żelaznej róg Siennej, a jednocześnie mieli tak mało inwencji, aby stwierdzić nazwisko owej nieszczęsnej pani. Jak mi taka agencja udowodni, że pies miał sierść? A może

pies był ogolony

Może to zresztą nie był pies, lecz jakieś inne stworzenie? A czy przypadek na róg Żelaznej i Siennej nie ma restauracji i tam właśnie, siedząc przy stoliku, ów wnikliwy reporter nie obserwował przez szyby to, co mu świdrowało w wyobraźni?

Nie lada wyobraźnię miewał też 76-letni Abram Borowik z Otwocka. Ale kto w tym wieku ma o 4 lata młodszą żonę, może sobie wyobrazić Bóg wie co. Złazcza gdy w tej samej izbie gnieździł się sublokator o 3 lata młodszy od żony. Bo co 69-letni sublokator, to nie 76-letni mąż. Borowik rozumiał własną tragedię życiową i postanowił skończyć z udręką. Cierpliwość się wyczerpała, wyobraźnia nie dawała mu spokoju i uzbroiłszy się w mosiężny tłuczek moździerza rzowy.

złamał żonę dwa zebra

sublokatorowi Herszowi Pękowskiemu także dwa, żeby sobie wzajemnie nie zazdrościli i odepchnął z ulgą. Borowikowi i Pękowskiemu umieszczono w szpitalu, Borowika w areszcie, gdzie znowu go strasznie dręczyła myśl, czy przypadkiem nie znaleźli się oboje w jednym i tym samym szpitalu. Wytłumaczono mu jednak, że i tak dwie odmienne płcie, leżą na łóżkach w dwóch różnych oddziałach i do siebie nie mają. Borowik uspokoił się tedy i spoczął w błogim śnie na pryczy.

Do snu również układają się w niektórych punktach miasta modne dziesiąt w Warszawie czerwone barierki na rogach niektórych ulic. Niedawno je powstawiano, by pouszczynić przechodniów gdzie i którzy wolno przekraczać jezdnię, a już im się spryknęła służba. Pogięły się niebożatka ze złości, że zamiast z mocnej stali, czy choćby masywnego żelaza, spłodzono je po partacku.

z cienieki blachy

pomalow. na czerwono, że niby takie groźne, a w środku panie dziejku próżnia, czy, jakby powiedział wróg politycznego ozonu — pustka. Bo on tak-że (ozon nie wróg) krzyczy czerwonymi alizami, a pod afiszem — klajster. I zamiast klajstrować społeczeństwo, sam się do murów kamienic i parkanów „przykładał” tak dokładnie, że go rzadko który z urzędowników spostrzeża. Cóż więc dziwnego, że tak samo samochody i dryn dy nie dostrzegają czerwonych barier na rogach ulic i poszturchiwują niebożatka, które za każdym takim szturchnięciem gną się i jest ich coraz więcej pogiętych, połamanych, pokrzywionych, aż się konie dorożkarskie nad nimi litują.

I. I.

Pogoda

Przewidywany przebieg pogody w dniu 20 bm.: ranek chłodny i mglisty (mgiełkami przymrozkami). W ciągu dnia pogoda słoneczna o nieco większym zachmurzeniu na północnym zachodzie kraju. Słabe lub umiarkowane wiatry z kierunków południowo-wschodnich, silniejsze na wybrzeżu. Ciężko (temperatura w ciągu dnia około 20 st.) widzialność rano osłabiona, w ciągu dnia bardzo dobra.

Teatr 815 Sn'adeckich 5
Tel. 7-00-26

!!! wielki triumf !!!
Księżna Czardasza
najpiękniejsza z operetek
w najświetniejszej interpretacji
zespół gwiazd
EWA GISTEDT
Warszawicz — Rałowiecki — Czerska — Redo
!!! na czele !!!

TEATR, MUZYKA, KINO

NARODOWY: „Zielony frak” Callaveta i de Fiora.
POLSKI: „Subretka” Devala.
LEŃSKI: „Jen”.
MAY: „Pani natura” Brabou.
KAMERALNY: „Zbyt liczna rodzina”.
TEATR 815: „Księżna Czardasza”.
MALICKI: Komedja muzyczna „Na felach etoru”.
MALE QUI PRO QUO: „Nic nie wiadomo” z udziałem Górskich, Grossówny, Dymczy, Olszy, Boguckiego i innych.
CYRULIK WARSZAWSKI: Dział i dni następ-

KINA ZEROERANOWE
ATLANTIC (Chmielna 35): „Druga młodość”.
BALTIC (Chmielna 9): „Listy z pola”.
CAPITOL (Marszałkowska 125): „Wrzós”.
CASINO (N. świat 50): „Obawa przed kłopotami”.
COLOSSEUM (N. świat 19): „Robin Hood”.
EUROPA (Nowy świat 63): „Ludzie za mgłą”.
IMPERIAL (Marszałkowska 56): „Przygody Tomka Sawyer’a”.
PAN (N. świat 40): „Prawo do szczęścia”.
RIALTO (Jasna 5): „Modelka”.
ROMA (Nowogrodzka 17): „Olimpiada — święto narodów”.
STYLON (Marszałkowska 112): „Naga prawda”.
STUDIO (Chmielna 7): „Pobożne kłamstwo”.
VICTORIA (Marszałkowska 106): „Pawel i Gawel”.

ACRON (Żelazna 64): „Zdradziecki wawóz”.
ADRIA (pl. Teatralny): „Zgrzeszyłam”.
AMOR (Elektoralna 15): „Teodora robi karierę”.
ANTINEA (Żelazna 51): „Droga do Rio”.
AS (Górska 54): „Skłamałam”.
BIS (Elektoralna 27): „Towarzysze broni”.
CZARY (Chmielna 29): „Huragan” i nadpro-
gram.
ELITE (Marszałkowska 81a): „Gdy kwitną bzy”.
EDEN (Marszałkowska 31): „Ordynat Mi-
chorowski”.
FAMA (Przejazd 9): „Syn kantora”.
FILHARMONIA (Jasna 5): „Kobiety nad przepaścią”.
FLORIDA (Żelazna 41): „Bunt załogi”.
FORUM (Nowiniarska 10): „Droga w nie-
znane”.
HELOS (Wolska 8): „Królowa przedmie-
cia”.
ITALIA (Wolska 32): „Dama na dwa tygod-
ni”.
JURATA (Krak. Przedm. 66): „Ziemia blo-
gosiłona”.
RZECZPOSPOLITA MŁODZIEŻ: „Rzeczpospolita młodości”.

nych satyrę polityczną w 25 obrazach pt. „Naokoło Cyrulika”.
TEATR WIELKA REWIA: „Dla Ciebie Warszawa”.
Codziennie 2 przedstawienia: o godz. 7.30 i 10 wiecz.
BUFFO: pod dyktando Janusza Warneckiego od 24 bm.: „Porwanie Sabinek” w adaptacji J. Tuwima i reżyserii J. Warneckiego.
41): „Scypion afrykański”.
DOLINA SZWAJCARSKA (Szopna 5): Codziennie koncerty muzyki lekkiej. Wjście bezpłatne.
OGROD ZABAW „100 POCIECH” czynny codziennie z wyjątkiem poniedziałków i piątków.

KOMETA (Chłodna 27): „Kapryśne ekspedientki i rowla”.
KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA (Chłodna 9): „Niedoradza”.
KINO PARAFII ŚW. AUGUSTYNA (Dzielnia 41): „Barbara Radvillówna”.
MAJESTIC (N. świat 45): „Pensjonarka”.
MARS (pl. Inwalidów): „Młodość i sny kobiety”.
MASKA (Leszna 70): „Ostatni pocałunek z o-
bieżonego miasta”.
METRO (Smocza 54): „Błękitna załoga”.
MEWA (Hoża 35): „Jego wielka miłość”.
MIEJSKIE (Hipopotama 8): „Znachor”.
MUCHA (Długa 14): „Władcy i puszczy”.
NOWA TOMBOLA (Marszałkowska 34): „24 godziny miłości”.
PETIT TRIANON (Sienkiewicza 8): „Lekarz pieknych kobiet”.
PROMIEN (Dzielnia 10): „Niewinni się za-
częło”.
PRAGA (Targowa 91): „W cztery oczy” i rowla.

PRASKIE OKO (Zygmuntońska 16): „Gro-
bowiec indywidualny”.
POPULARNY (Zamojskiego 20): „Po bu-
rzy”.
RAJ (Czerwonoarmiejska 191): „Robert i Ber-
trand”.
RIWIERA (Leszna 2): „Obrońcy Rio Gran-
dy”.
ROXY (Wolska 161): „Zaginiona dziewczyna”.
SINKS (Senatorska 29): „Zbrodnia w Mon-
te Carlo”.
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „Ubośtwiana”.
SORENTO (Krypska 54): „Halka”.
SYRENA (Intywnerska 4): „Złoty pirat”.
SWIAT (Suzina 4): „Kiedy jesteście zakocha-
ni”.
SWIT (N. świat 19): „Szczęśliwa trzynast-
ka”.
TON (Puławska 39): „Indyjski grobowiec”.
UCIECHA (Żłota 72): „Pensjonarka”.
UNIA (Dzika 8): „Ślepy zaulek” i rowla.

Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży — telef. 7-11-25.

DROGA i MOTOR

DODATEK TYGODNIOWY NOWEJ RZECZPOSPOLITEJ

Gdy na Bielanach zawarcza motory asów... Wyścig szosowy czy też... terenowy?

Już tylko kilka dni dzieli nas od największej imprezy motocyklowej Polski „Grand Prix Polski”. Wyścig ten organizowany przez WKS Legię odbyć się miał już w czerwcu, niestety wskutek uroczystości kościelnych odłożono go. Polski Związek Motocyklowy dołożył wszelkich starań, by impreza ta odbyła się jeszcze w bieżącym roku. Starania te odniosły pożądany skutek. Imprezę przenieśliśmy na niedzielę, 25 września br.

Imprezę tę jako pierwszą w historii polskiego motocyklizmu wciągnięto do międzynarodowego kalendarza sportowego ściągając przez to licznych kierowców europejskich.

Kto z kim walczy?

Polscy kierowcy zdają sobie do kładnie sprawę jakie zadanie czeka ich w niedzielę. Oto staną do walki z kwiatem motocyklizmu europejskiego. Ich generalną próbą był niedzielny wyścig w alei Niepodległości i egzamin ten wypadł imponująco. Wierzyć możemy teraz z całym spokojem, że w największej imprezie motocyklowej w wyścigu o Grand Prix Polski godnie będą reprezentować nasze barwy.

Mieloch, Brendler, Bathelt, Jakubowski, Baron i inni dołożą wszelkich starań, by z walki z Niemcami czy Estończykami wyjść z honorem. Prawie pewnym jest udział kierowców angielskich, francuskich, węgierskich, szwedzkich, włoskich, i innych, ale potwierdzenia tych wiadomości oczekiwania należy nie przedzielić, jak w śróde.

Jeżeli mamy zastrzeżenia to tylko do Dochy. Jego obowiązkiem będzie dopilnowanie maszyny, by potem nie było tłumaczeń, jak w ostatnim wyścigu... „a bo wskutek nieprzygotowania maszyny musiałem wycofać się z wyścigu”. Lemański z Poznania mimo, że w wyścigu w alei Niepodległości wskutek wadliwego brania wiryżów został zepchnięty na trzecie miejsce, zapewne na trudniejszej trasie pokaże swe pazury. Jest to zawodnik, który umie walczyć i należy się spodziewać, że zrobi swoje. O innych jesteśmy spokojni, wszyscy dołożą wszelkich starań, by nie przynieść wstydu polskim barwom.

Organizatorzy

Osobny rozdział należy się organizatorom. Wojskowy klub sportowy

Legia, jak sobie przypominamy, już przed pierwszym terminem wyścigu, tj. w czerwcu dokładał wszelkich starań, by impreza ta wypadła pod każdym względem imponująco. W tym wyścigu startować będą zawodnicy blisko z 8 państw europejskich, którzy tego rodzaju imprezy odbywają w normalnych warunkach. Niestety... wyścig o największą nagrodę Polski prawdopodobnie nie stanie na wysokości swego zadania, bo czyż można sobie wyobrazić, by zawodnicy startujący w tym wyścigu, gdzie ka-

żdy ułamek sekundy, decydować będzie o zwycięstwie, startować mogli z tym przekonaniem, że na trasie nie czyha na nich żadne niebezpieczeństwo. Trasa wyścigu niedzielnego, to obraz nędzy i rozpacz. Oprócz 2-kilometrowego odcinka asfaltowego, resztę trasy nazwać można wyścigiem nie szosowym, ale terenowym. Droga porwana głębokimi brudami, na którym kroku czyhać będzie na życie zawodnika, który na swej maszynie pędzić będzie z szybkością około 150 km.

Miarodajne czynniki, mimo usilnych starań organizatorów, już w maju przyrzekły naprawę odcinka wyścigowego, i niestety... mimo odroczenia 3-miesięcznego, jak osobście stwierdzić mogliśmy, przyrzeczenia tego nie dotrzymano.

Starania

Jak wyżej wspomnieliśmy, organizatorzy starają się... czy starania te odniosą odpowiedni skutek, przekonamy się dopiero w niedzielę. Podkreślić tu należy specjalnie wydawną pracę i poświęcenie p. Ungelera, znanego społecznika na terenie rozwoju motocyklizmu polskiego, który nie szczędzi pracy i trudu, by imię polskiego motocyklizmu nie było szarpane za granicą.

10 przykazań

Wojskowy Klub Sportowy „Legia” wydał specjalne „10 przykazań” do społeczeństwa, jak mają zachować się w czasie trwania tak ważnej imprezy motocyklowej. Z powodu braku miejsca o poszczególnych warunkach i przykazaniach pisać będziemy w następnych numerach naszego pisma, jak też donosić będziemy o rozszerzającej się ilości zawodników krajowych i zagranicznych.

SATIS

Nadsoddziewanie dobre wyniki motoryzacji w sierpniu

Sierpień, mający w handlu samochodowym opinie miesiąca „slabego”, międzysezonowego, nie potwierdził w roku bieżącym tej opinii, bo sprzedaż wyniosła poważną, jak na nasz rynek, ilość 1.439 nowych pojazdów mechanicznych.

Zaznaczyć należy nadto, że w dalszym ciągu postępuje intensywnie na przód wymiana zużytych jednostek na nowe — oto w sierpniu sprzedano 1.439 nowych poj. mech., podczas gdy liczba pojazdów zarejestrowanych wzrosła w tym miesiącu zaledwie o 865 jednostek. Wynika z tego, że 574 jednostki nowe poszły na wymianę pojazdów zużytych.

Tabor motocyklowy rośnie przeciętnie co miesiąc o 500 sztuk. Pomyślnym objawem jest liczba przyrostu motocykli zarejestrowanych w sierpniu (456 jednostek), który to miesiąc zazwyczaj wykazuje już bardzo zna-

czne osłabienie sprzedaży (sprzedano nowych 353 sztuki). Natomiast bardzo nify jest przyrost samochodów ciężarowych (52 jednostki).

Ogólnie można powiedzieć, że sierpień rb. dał w sprzedaży wyniki nadspodziewanie dobre.

Nowy model samochodu małowitrazowego

Na rynku polskim ukazały się nowe modele samochodów marki „Rover” wytwarzane przez jedną z najstarszych angielskich fabryk „The Rover Company Limited”, należącej do koncernu „The Rolls Royce of Light Cars”.

Samochody te przez wzgląd na materiał konstrukcyjny, szereg udogodnień i udoskonalień technicznych, luksusowe wykończenie oraz niskie koszty eksploatacji, zdobyły sobie pierwsze miejsce wśród europejskich wozów małowitrazowych.

Generalne przedstawicielstwo tych samochodów na Rzeczpospolitą objęła firma „Warszawskie Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe” w Warszawie, mająca swój salon wystawowy przy ul. Kredytowej 6. Za-

znaczyć należy, że firma ma własną stację obsługi oraz skład części zamiennych przy ulicy Wareckiej 6.

Z powodu braku miejsca na dzisiejszym kolumnie szerzej omówienie walorów tego wozu wraz z ilustracjami pozostawiamy do następnego dodatku „Droga i Motor”.

Nowy rekord świata na wodzie

ZURYCH, 20.9. Malcolm Campbell ustanowił nowy rekord świata szybkości motorowej na wodzie. Poprzedni rekord światowy należał do tego samego kierowcy i wynosił 208,40 km na godz. Nowy rekord ustanowiony przez Campbella wynosi 210,78 km.

Nowy sukces Fiata 1100 1634 km w 21 godzin

W niedzielę dnia 18 bm. odbyła się uroczystość 10-lecia Pomorskiego Automobilklubu (siedziba w Bydgoszczy).

P. A. jest instytucją stosunkowo młodą, powstał jako samodzielną jednostka w roku 1928, pracując już od roku 1924 jako oddział Automobilklubu Wielkopolski.

W okresie swego dziesięciolecia P. A. wykazał dużą sprawność organizacyjną, urządzając szereg poważnych imprez samochodowych, jak: wyścig na Osowej Górze (1924), wielki raid pomorski (1925), wyścig górski (1929), wszechpolskie zjazdy nad morze, wyścig o puchar Bałtyku (1931), zjazd do Wilna i wiele innych.

Z okazji 10-lecia zorganizowano w dniach 16 i 17 bm. jubileuszową jazdę konkursową polegającą na jeździe gwiazdowym (21 godzin jazdy) oraz próbie sprawności w dniu 17 bm. na trasie Bydgoszcz — Rynkowo — Mysłęcinek.

Impreza ta dała nadzwyczajne wyniki godne podkreślenia. A więc przede wszystkim zwycięzca w klasyfikacji ogólnej i w klasie A (do 1200 cm sz.) p. Prężyna (P. A.) przejechał 1634

km w czasie 21 godz. Jeśli się zważy, że p. Prężyna „podróżował” po polskich drogach z których większość określić można jako ledwie średnie lub mierne — jego wynik przebiegał ok. 77 km/godz. Jest wyczynem kapitalnym, zwracając uwagę na wielkie możliwości (wytrzymałość) i duże umiejętności amatorskie bydgoszczanina, który nota bene jest kierowcą bardzo młodym.

Jeśli do tego dodamy, że p. Prężyna jeździł na wozie małowitrazowym (Fiat 1100), co prawda bardzo sprawnym i szybkim, — wyczyn ten zaliczyć trzeba do rzędu doskonałych.

Nieco skromniejszy, ale także godny podkreślenia jest wyczyn drugiego w ogólnej klasyfikacji — p. Szypuły (A. Wielkop.) na Adler Junior, który przejechał na tym niezbyt szybkim wozie 1285 km, jak również poważny bagaż kilometrów pokonanych przez p. Maryńskiego (A. P.) na Fiat 1500 — 1268 km, który zdobył trzecie miejsce w og. klas. i przeważa w klasie B (do 1800 cm sz.).

Była jeszcze jedna osada „wycieczkowców” — pp. Bogdan Rychter i inż. Marek na Opel Olympia — machnęli ok. 1500 km i nie dojechali do mety wskutek... braku detek. — Czego jak czego, ale gwoździł na drodze nam nie brak.

W klasie C (ponad 180 cm sz.) zwyciężył p. Schreiter na Chevrolet, który nadto zdobył nagrodę prezydenta Bydgoszczy.

Na tej czwórce bynajmniej nie wyczerpała się liczba „ostojczyków” — p. Antczak (A. W.) przejechał ponad 1300 km. Dojechało do mety 37 maszyn.

— Halo, panie, czy tutaj biegun północny?
— Niezupełnie, ale prawie to samo — biegun północny!

Nowe części krajowe do montażu samochodów

Montaż samochodów zagranicznych w Polsce korzysta obecnie w coraz większym stopniu z części, urządzeń i instalacji krajowej produkcji.

Na podstawie zamówień, udzielonych krajowym fabrykom przez montownie Ilipopowską na rok 1939, następujące części i instalacje dostarczone zostaną po raz pierwszy przez

przemysł polski i wyłączono z importu: ramy, chłodnice, zbiorniki, tłumiki, resory, całe instalacje elektryczne oraz skrzynki biegów i koła.

Części te, wykonane w kraju, zastosowane zostaną przede wszystkim przy montażu ciężarówek, a następnie przy wszystkich innych wozach objętych programem montażu.

6.15 24.00 RADIO

WTOREK, 20.9.1938 R.

WARSZAWA I

6.15 „Kiedy rano wstają zorze”; 6.20 Muzyka; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka poranna; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Audycja dla szkół; 11.20 Płyty; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Audycja dla dzieci; 15.35 Przegląd gospodarczy; 16.00 Muzyka operowa; 16.45 „Od Tatru do stratosfery” opowiadanie; 17.00 Muzyka taneczna; 18.00 Rodowod siłników; 18.10 Recital fortepianowy Olgi Martusiewicz; 18.45 „O dwunastu rozbójnikach”; 19.00 Utwory skrzypcowe w wyk. Antoniego Szefranka; 19.20 Pogadanka aktualna; 19.30 Transmisja z „Dni Mickiewiczowskich”; 19.50 Koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Audycja dla wsi; 21.10 „W stulecie saksofonu”; 21.50 Wład. sportowe; 22.00 Pieśni J. Brahmsa w wyk. Adelfiny Korytko-Czapskiej; 22.30 Koncert fortepianowy Beethovena; 25.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczor.

WARSZAWA II

15.00 Koncert rozrywkowy; 14.00 Pare informacji; 14.10 Koncert solistów; 15.00 Wład. sportowe; 15.05 Koncert rozrywkowy; 17.00 Pogadanka; 17.15 Płyty; 18.00 Muzyka lekka i taneczna; 22.00 „Co słychać?” Rozmówka Jerzego z Kadziusem; 22.15 Muzyka lekka i taneczna; 23.00 Polska muzyka kameralna.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.00 Londyn Reg. Koncert symfoniczny. 20.50 Paris PTT. „Dawne przeboje”. 20.50 Wiedeń Eiffla. „Rodzina Straussów”. 21.00 Oslo. 24 preludia Chopina. 21.00 Mediolan. Wieczór muzyczny.

WARSZAWA I

6.15 „Kiedy rano wstają zorze”; 6.20 Muzyka; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka poranna; 8.00 Audycja dla szkół; 11.25 Płyty; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Audycja dla dzieci; 15.45 Wład. gospodarczy; 16.45 Pogadanka; 17.00 Płyty; 18.00 Przegląd tygodnia; 18.30 Teatr wyobraźni; 19.00 Piosenki i tańce białych i czarnych w USA; 19.20 Pogadanka aktualna; 19.30 Koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Audycja dla wsi;

21.10 Koncert chopinowski; 21.50 Wład. sportowe; 22.00 Koncert kameralny; 22.30 Przegląd prasy; 25.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczornego.

WARSZAWA II

15.00 Płyty; 15.55 Pare informacji; 16.00 Płyty; 15.00 Wład. sportowe; 15.05 Trio P. A.; 17.00 Pogadanka aktualna; 17.10 Płyty; 18.00 Muzyka lekka i taneczna; 22.00 Przegląd tygodnia; 22.15 Płyty; 22.55 Muzyka lekka i taneczna.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.00 Bruksela franc. „Paganini” operetka Lehara. 20.00 Drottlich. Koncert symfoniczny. 20.50 Sztokholm. Koncert orkiestrowy. 20.55 Praga. Symfonia Jesienna Nowaka.

CZWARTEK, 22.9.1938 R.

WARSZAWA I

6.15 „Kiedy rano wstają zorze”; 6.20 Muzyka; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka poranna; 8.00 Audycja dla szkół; 11.00 Poranek muzyczny dla szkół; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Audycja dla dzieci; 15.35 Skrzypka ogólna; 15.50 Wład. gospodarczy; 16.45 Pogadanka; 17.00 Płyty; 18.00 Przegląd tygodnia; 18.30 Teatr wyobraźni; 19.00 Piosenki i tańce białych i czarnych w USA; 19.20 Pogadanka aktualna; 19.30 Koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Audycja dla wsi; 21.02 „Arleżanka” opera Cilea; 25.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczor.

WARSZAWA II

15.00 Płyty; 15.55 Pare informacji; 16.00 Płyty; 15.00 Wład. sportowe; 15.05 Trio P. A.; 17.00 Pogadanka społeczna; 17.10 Jak spędzić weekend; 17.15 Koncert solistów; 18.00 Płyty; 22.00 Kwadrans poetycki; 22.15 Płyty.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

20.10 Wrocław. Wieczór Wagnerowski. 20.10 Królowiec. Koncert symfoniczny. 20.10 Deutschlandsender. Koncert Filharmonii Berlińskiej. 20.10 Monachium. „Giuditta” operetka Lehara. 20.10 Kopenhaga. Koncert symfoniczny. 20.15 Drottlich. Koncert symfoniczny. 20.45 Monte Coneri. Koncert symfoniczny. 21.00 Rzym. „Arleżanka” opera Cilea.

Jesienna jazda konkursowa Automobilklubu Polski

Komisja sportowa A. P. ma „na tapecie” dwie imprezy: jesienną jazdę konkursową (25 bm.) i raid terenowy (9 października). Jesienna Jednostkowa będzie dość trudna i trasę wydłużono do 716 km (Warszawa — Brześć — Kowel (kontrola) — Włodzimierz Wol. (kontrola) — Chełm Lub. — Krasnostaw — Lublin — Lubartów (kontrola) — Kock (kontrola) — Przytoczno — Moszczanka — Garwolin — Miłosna — Warszawa). Najcięższe do przebycia będą odcinki dróg gruntowych Kowel — Włodzimierz (54 km) i Lubartów — Kock (24 km). Szybkości najwyższej punktowanej wyznaczono następująco: I klasa (do 750 cm) 50 km/godz., II klasa (do 1100 cm) 57 km/godz., III klasa (do 2000 cm) 65 km/godz., IV klasa (powyżej 2000 cm) 70 km/godz. Start do jazdy określonej odbędzie się dla wozów I klasy 24 bm. o godz. 22, dla kl. II — 24 bm. o godz. 23, dla kl. III — 25 bm. o godz. 0.00, dla kl. IV — 25 bm. o godz. 1. Małe wozy będą więc miały ok. 8 godzin jazdy nocnej.

Poza jazdą okrężną regulamin Jednostkowej (dla seniorów, juniorów, pań — jednym słowem wszystkich) obejmuje próbę szybkości płaskiej 1 km ze startu stojącego (pod Miłosną) oraz próbę zrywu i hamowania (również pod Miłosną).

Podstawowa przeliczna do punktowania szybkości płaskiej: I klasa — 52 km/godz., II kl. — 63 km/godz., III kl. — 70 km/godz., IV kl. — 75 km/godz. Za każdy km/godz. przeciętnej szybkości powyżej szybkości podstawowej zawodnik otrzymuje 0,3 pkt. dodatniego. Szybkość minimalna (osiągnię-

cie niższych szybkości powoduje wyłączenie z zawodów): I kl. — 40 km/godz., II kl. — 47 km/godz., III kl. — 55 km/godz., IV kl. — 60 km/godz.

Na wykonanie próby zrywu i hamowania (podobnie jak w r. ub. plus jedno jeszcze zatrzymanie dla wyrównania szans wozów dużych i małych) zawodnik otrzymuje 100 sekund. Za każdą sekundę poniżej tej normy — pół punktu dodatniego. Za niewykonanie przewidzianego próba zatrzymania — 10 pkt. karnych, za nieprzebieżowe ustawienie samochodu na linii (bez poprawki) — 5 pkt. karnych.

Jak słychać, na Jednostkową szykuje się legion kierowców.

W łodzi niedobrze

Ze względu na trudności w ustaleniu terminu w ubiegłym tygodniu zebrania delegatów Łódzkiego Automobilklubu i A. P. dla wspólnego dokonania obliczeń wyników turnieju samochodowego Warszawa — Łódź, który odbył się dnia 11 bm., wyniki obliczone będą przez komisję międzyklubową dopiero 19 bm.

Jest to fakt w sporcie polskim niemal bez precedensu, aby wyniki imprezy sportowej obliczane były w 8 (słownie osiem) dni po jej zakończeniu! Jest to szeroko komentowane w sferach automobilistowskich.

Pełna tabela loterii

3-ty dzień ciągnięcia IV-ej klasy - 42 loterii

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 5.000
na nr 51352.
Zł 50.000 na nr 2644.
Zł 15.000 na nr 137933.
Zł 10.000 na n-ry: 97817 100873.
Zł 5.000 na nr 122927.
Zł 2.000 na n-ry: 11648 30487 29581.
31454 37959 47718 57118 59433 67988
62075 69571 70174 81410 92956 100570
114196 115239 140422 154262 155381.
Zł 1.000 na nr: 931 9477 12707 19641
15835 29818 31962 43444 45977 61014
74199 83485 82201 84923 91989 97896
98249 102355 109888 11757 115638
116539 116256 128454 158269.

543 61 77 818 68 65003 61 125 241 47
317 41 507 631 79 722 811 22 80 95 941
66060 108 221 444 54 96 707 43 67 67006
91 141 275 95 48 570 83 627 761 812 99
68096 128 248 346 81 511 23 630 79 779
863 69151 54 245 314 66 626 37 40 51
80 700 23 70000 48 133 394 474 573 603
46 731 71099 388 413 678 84 761 84 97
817 82017 107 208 399 446 64 874 974
73126 35 7 80 352 621 741 823 82 919
89 74180 206 36 350 680 705 41 49 888
98 959 75088 195 239 62 707 94 861 62
76048 110 266 76 621 926 51 77162
094 21 24 940 586 677 703 84 849
98 78242 827 405 640 5 741 810 79027
154 503 8 633 836 55 80093 196 433
780 990 76 81203 313 464 92 680 931
91 82243 341 564 976 83072 139 50
351 63 410 33 500 57 95 847 67 998
84028 58 135 200 67 439 47 777 845

III-cie ciągnięcie Wygrane po 250 zł

3 166 278 413 595 605 800 1202 27
168 85 41 767 911 62 2065 158 669 760
874 967 80 3091 174 501 616 783 940
94 4201 23 822 967 5182 475 687 714
6074 172 221 81 507 58 78 637 7031
175 302 484 709 81 86 88 926 8388
557 675 729 850 9021 154 74 80 260
468 855 10687 11167 84 276 548 650
802 12404 686 707 840 962 13185 201
69 87 378 457 545 88 682 95 14273
418 20 523 82 886 15150 45 376 427
31 523 61 75 778 91 16090 345 86 763
17515 659 705 47 951 18608 19116 213
357 74 413 32 642 798 20232 41 318
663 707 968 21219 661 828 22573 92
693 934 95 24291 371 25068 339 26013
105 448 648 735 64 913 89 27140 246
452 582 605 829 28096 245 50 393 532
801 29713 832 30032 58 239 557 631
711 23 899 977 81 31175 507 678 89
32112 226 553 960 33116 280 161 425
44 99 509 959 98 34033 134 218 374
426 39 580 684 817 35117 31 762 36171
37122 59 615 80 762.

226 654 784 828 154325 531 834 53
981 155144 571 638 702 815 1560007
191 338 62 72 947 157239 556 616 —
158049 196 209 46 517 39 814 159035
36 99 139 288 92.

VI-te ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stała dzienna wygrana zł 20.000
na nr 26163
Zł 75.000 na nr 97744.
Zł 10.000 na n-ry: 36435 62207 —
96194 127699.
Zł 5.000 na n-ry: 2884 17011 27520
68569 70901 73563 74629 79575 84656
158005.

Zł 2.000 na n-ry: 26163 56060 66099
68568 60901 73563 74629 79575 84656
90698 91459 104746 123030 133334 —
135404 153703.
Zł 1.000 na n-ry: 6331 7749 7841 —
9930 20258 25151 34711 35284 55434
59273 61688 76322 84238 86890 93905
107396 107491 109522 115262 118834
122677 142456 146434 148105 149377
49985.

Wygrane po 250 zł

648 848 01 948 1666 751 825 44
222 633 3014 424 606 701 61 4121 74
373 430 544 737 88 810 945 64 77
5158 222 376 405 69 672 772 798 6112
299 734 7678 8306 48 669 823 73 7
9044 219 605 759 956 10091 402 7 766
823 11232 348 410 573 772 12018 544
98 642 894 13117 283 333 614 716 46
929 15223 783 15195 588 726 89 817
57 16144 269 411 66 645 907 17049
293 960 18016 204 380 582 761 19051
325 790 20047 172 552 668 21898 22080
145 262 321 23146 260 569 749 24091
793 805 25210 730 26625 746 870 27178
869 919 28281 748 845 29372 438 990
30074 582 845 31020 32029 274 422
24275 383 781 945 35202 428 929 36278
37093 331 748 963.

38057 386 428 791 994 39143 358
466 563 771 40178 903 41453 577 942
42576 600 969 43032 49 213 259 44046
191 264 736 866 939 45694 846 936
46308 957 47308 935 98 48017 72 385
496 616 727 928 49030 276 994 50087
262 484 892 51320 359 586 736 887
52363 582 713 859 53113 25 320 564
54178 296 404 55468 883 56092 389
519 868 57016-163 258 395 614 895
58023 112 697 790 59688 849
60068 319 579 613 70 749 62 968 61091
227 49 747 75 62180 674 63166 81 87
279 323 65 512 37 600 18 763 884 944
64011 334 675 840 75 65492 685 873
66539 727 54 68023 254 332 539 727 54
69017 114 90 62 2797 70256 85 654 746
91 816 958 71346 735 962 72039 160
973 84 73406 969 74200 519 687 915
75435 741

76213 48 696 765 933 77060 64 120
296 771 87366 61 649 67 935 79164
833 80215 331 603 973 81146 365 626
32 81 827 923 81143 365 632 81 827 923
82412 536 46 621 88 771 78 982 83013

Przed celownikiem

Zaoiszy koni na dzień utrzeszy

GON. 1. Nagroda 2200 zł dla 3 l. i
st. og. i kl. Dystans ok. 2400 m.
Aigokeros, Izba.
GON. 2. Sprzedażna. Nagroda 1000
zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dystans 1800 m
Ocena 500 zł.
Nitrat, Jastrzębiec, Jawajka, Izolda
III. Pyszna, Graf, Thait.
GON. 3. Nagroda 1800 zł dla 3 l. og.
i kl. Dystans ok. 2100 m.
Marwal, Rebeka, Jalousie, Ramona

IV. Ewa, Klucznik.
GON. 4. Sprzedażna. Nagroda 1500
zł dla 2 l. og. i kl. Dystans ok. 850 m.
Ocena 800 zł.
Anarchia II, Plaine de charme, Ci-
cha, Baśka IX, Fagor, Łydynia.
GON. 5. Nagroda 1800 zł dla 2 l. kl.
Dystans ok. 1100 m.
Bessi, Bitkinga, Anarchia II, Para-
fraz, Begonia, Cenna II, Priscilla,
Gondola, Gefia.
GON. 6. Sprzedażna. Nagroda 1000
zł dla 3 l. i st. og. i kl. Dystans 1800 m
Ocena 500 zł.
Kiria, Debar, Ultimo, Paiva, Night
Breze, Aza.
GON. 7. Nagroda 1800 zł dla 2 l. og.
Dystans ok. 1100 m.
Plomien, Mimulus, Kartel, Tamar,
Pazur, Odlot, Pull, Dalan, Łobuz, Par-
tyzant.
GON. 8. Nagroda 1600 zł dla 3 l. og.
i kl. Dystans ok. 1300 m.
Albion Kid, Oberon, Wega, Jenny,
Jesion, Jorisaka, Lir II, Elba, Turcja.
GON. 9. Nagroda 1800 zł dla 4 l. og.
i kl. Dystans ok. 2100 m.
Illona, Ibićus, Dapifer, Akcept, Ta-
new, Dar, Katherine Gaunt.

Kino PRAGA Targowa 71

W cztery oczy
i rewia

Kino SOKOL Pocz.
MARSZAŁKOWSKA 69
UBÓSTWIANA

Kino paraf. AUGUSTYNA
ul. Dz. eina 41
ceny miejsc: od 40 do 80 gr
„Barbara Radziwiłłówna”

Kino BIS p. 5
Ektoralna 21. Ceny od 54 gr
TOWARZYSZE BRONI
i X. 27

Kino JURATA Pocz. 5
Krak. P. przedmieście 66
Paul Kuni i Luiza Reiner
ZIEMI BŁOGOSŁAWIONA
Ceny: od 54 gr

Kino TON Puławska 39
p. 515 713 915
Tygrys Esznepuru
i seria filmu
Indyjski crobowiec

Kino MASKA Pocz. 5
Leszno 70 Ceny od 54 gr
OSTATNI POCĄG
z obłąceni o m'asta
i NARODZINY GWIAZDY

Kino „IRON” Żelazna 64
Zdradziecki wawóz
BUSTER KEATON
KRÓL MAGIKÓW

Kino FLORYDA Pocz. 5
ul. Żelazna 61 Ceny od 54 gr
Bunt załogi
i Brzdąc

SFINKS Senatorska 29
Pocz. 6, 8, 10
Zbrodnia
w Monte Carlo
Nasze ceny: 75 gr i 1 zł

WOLANOW stale wzbogaca

WIELKA WYGRANA IV KL. 42 LOT.

zł 50.000

na nr 2644
padła dziś u

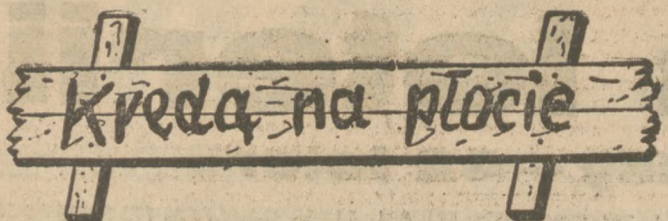
WOLANOWA

WOLANOW STALE WZBOGACA

Wygrane po 250 zł

6 43 88 156 310 14 33 49 416 28 513
32 42 92 636 736 908 58 85 1208 72 81
1384 479 89 556 82 709 22 39 824 85
2126 51 412 726 69 94 924 331 47 304
4064 216 71 492 517 64 634 35 6 815 67
908 54 5030 41 110 385 534 64 67 74
616 62 68 728 82 810 27 913 20 60
6030 61 273 401 43 741 45 881 954 56
7619 73 96 106 57 327 42 602 35 38 50
81 75 8055 190 560 653 85 760 891
9065 43 169 72 229 372 519 95 705 33
941 10148 93 259 91 957 79 11222 25
316 58 82 489 829 79 91 94 12059 161
407 31 509 30 798 966 14025 44 317 20
74 467 562 795 845 72 15109 11 16 23
769 409 503 618 836 51 62 61 16027
35 149 94 252 375 762 909 14 23 24 41
17003 119 35 79 316 63 457 67 592 56
644 37 768 929 31 18091 227 317 93 401
573 684 751 843 19091 302 49 52 474
92 528 606 65 831 86 901 35 20052 21
87 597 671 731 79 860 953 21011 30 85
204 50 63 77 405 13 33 67 80 83 598
628 794 844 72 96 917 54 22035 207 25
351 506 25 83 600 716 22 851 79 89
23068 74 79 106 183 95 238 51 550 51
781 987 24050 102 272 334 457 526 93
628 48 25005 7 102 46 209 36 421 64
78 578 625 766 816 64 26040 274 322
416 702 22 40 51 56 27020 165 290 429
72 631 36 93 742 888 996 28026 84 150
424 444 87 650 739 84 87 805 48 69 921
66 69 29502 96 99 666 961 30023 169
92 259 413 530 75 763 926 73 31070
204 12 29 317 429 32 93 562 773 816 84
915 72 77 32014 36 48 162 88 202 59 89
416 52 613 37 86 712 91 967 33045 77
349 407 521 37 876 939 43 51 34 128 269
417 59 75 85 94 630 46 898 940 49 35033
81 282 85 375 92 94 588 686 795 891 94
985 36010 13 248 312 21 499 514 34 665
882 87 37025 130 200 403 503 94 620 63
75 844 38012 17 56 266 477 593 707 24
913 93 39026 180 227 378 465 772 900
4637 460 76 564 607 20 27 68 853 906
4194 218 33 99 360 591 615 19 706 934
56 42069 132 43 208 92 544 67 639 753
67 69 834 957 43137 44 478 819 77 85
929 44055 123 63 73 250 373 90 450 67
551 634 703 10 914 45181 241 439 84
376 613 959 46046 113 15 201 14 83 99
47034 530 603 21 772 73 824 904 26
972 48152 469 71 543 89 648 71 737 70
77 92 824 49258 378 95 514 30 699 776
50044 174 397 671 74 735 886 936 51122
309 19 23 75 89 420 735 42 46 49 58
90 826 903 87 52190 383 503 14 93 625
895 981 53056 157 76 336 460 87 500
59 962 55031 256 448 745 65 827 74 945
56016 195 217 55 310 421 547 58 85 629
66 81 816 24 57072 233 46 61 98 329
629 728 93 890 907 37 96 58102 53 273
312 433 76 570 705 84 88 804 82 904
59172 248 432 555 789 883 990 60088
481 566 94 701 33 45 879 61030 26031
96 461 516 34 676 768 76 807 12 908 45
62080 682 63011 17 23 128 299 579 662
798 845 74 903 64009 177 92 222 416

67 943 85186 294 388 796 824 900 —
86008 448 731 94 808 993 87029 40
102 70 219 343 8 72 84 546 50 614
36 67 918 88010 26 126 94 207 89 318
27 75 499 574 610 772 865 89007 52
273 304 564 81 898 903 14 42 90012
44 91 167 456 593 680 91521 339 84
738 800 38 979 92054 177 292 372 412
555 650 903 39 93037 221 94061 298
98 375 400 50 568 74 770 851 958
95073 478 982 96163 246 470 6 507
789 975 9703 46 173 345 451 554 642
787 98068 299 426 628 920 99278 314
866 29 929 100093 182 342 520 973
101183 134 503 663 843 102030 181
261 523 767 103092 226 376 851 965
104157 65 254 337 890 984 105054
27 319 458 584 64 768 810 86 969 —
106036 96 290 416 75 511 26 721 23
893 107091 177 390 465 523 615 108108
368 446 739 842 95 109528 123 31 8
54 363 437 78 603 16 51 706 9 51 847
957 96 110245 380 721 857 949 —
111109 56 258 357 471 99 582 606 95
710 76 859 112025 33 133 305 66 407
514 614 749 902 15 70 113090 196 289
367 627 30 811 63 919.
114207 52 332 493 425 653 70 873
115064 244 551 116457 653 798 822
973 115457 539 53 798 822 973 117004
16 18 136 52 286 367 74 430 513 800
988 91 11814 207 477 98 773 119225
338 07 415 584 897 97 908 120006 21
285 315 482 575 625 818 24 57 121021
303 734 818 122589 683 815 9 935 —
123067 144 60 668 9 823 77 84 938
96 124040 224 55 62 368 653 868 985
125289 368 94 547 897 126014 24 76
213 43 370 483 689 917 127095 127
98 332 402 71 731 91 128469 523 839
129069 228 337 520 659 720 47 906 40
130152 203 13 82 333 833 84 90 941
131198 321 31 42 514 132042 187 356
91 410 53 500 647 69 809 136665 863
909 16 134066 148 247 58 83 443 77
83 680 836 921 135126 93 228 471 538
615 725 92 831 88 136258 954 137017
175 205 11 28 31 318 81 609 894 936
86 138130 285 361 425 519 784 809 45
913 139155 238 389 438 533 610 95
709 825 30 51 925 140005 15 151 215
445 588 765 807 72 937 141040 256 67
395 458 502 36 789 935 42 87 142068
99 114 34 223 43 357 65 431 568 806
96 959 68 144002 55 118 90 218 90 307
647 886 948 144029 137 62 79 314 447
685 756 71 91 817 21 88 988 145120
205 39 336 410 545 82 687 804 22 89
95 585 146024 45 8 123 78 239 338
55 450 76 509 20 694 809 916 46 75
92 149040 9 84 119 48 444 81 865
148032 115 50 677 05 46 825 44 67
925 92 149072 109 327 586 659 95
883 918 78 150023 105 200 48 303 93
743 879 965 151035 104 14 217 43
304 35 50 70 431 559 1 661 767 856
152166 211 54 371 558 823 59 153007
145 440 675 801 38 154071 175 200
510 27 86 734 77 864 72 9 905 8 —
155035 127 265 95 307 8 453 511 24
622 5 726 96 855 960 156036 186 668
745 58 809 157058 186 409 49 506
913 42 82 158009 20 60 207 10 77 301
17 431 86 872 81 926 62 159021 47
147 328 452 67 644 752 911 6 50 96.

Informacja kolejowa

Stało się, że mnie namówiono na parodniowy wyjazd z Warszawy.

Broniłem się długo i rozpaczliwie, ale przyjaciel mój takie przede mną rozciągał horyzonty, tak, mnie pracowicie przekonywał do swojego projektu, że w końcu uległem. Właściwie to zdecydowałem nugat i kanalizacja. Powiecie państwo, że są to sprawy dosyć rozbieżne i różnorakie. Zapewne, ale tak było. Powiedziano mi, że takich nugatów jak w Pińsku nie ma na całym świecie i takiej oczyszczalni ścieków jak w Brześciu nie ma na całych kreśtach.

Szalenie lubię nugaty i bardzo interesuję się kanalizacją. Obiecano mi więc dać jednego na spróbowanie, a drugie pokazać. Żeby nie było nieporozumień stwierdzam, że oglądać miałem kanalizację, a próbować nugata. W żadnym razie nie zgodziłbym się na eksperyment odwrotny.

Zdecydowałem się więc szybko i postanowiłem jechać. Umówiliśmy się w Brześciu.

Przed wyjazdem, jak to przed wyjazdem. Okazało się, że wszystkie kołnierzyki są w pralni, a z ostatniego krawata Barbara uczyniła sobie leżce dla swojej lalki. Nie mogę przecież jechać w brudnym kołnierzyku i postrzępionym krawacie. Sprawunki, sprawunek... ot zwykłe kłopoty domowe.

Kiedy dobrnąłem nareszcie do okienka kasy kolejowej, zorientowałem się, że właściwie nie wiem jakim mam jechać pociągiem. Wyrwałem się ze skretów ogonka przy kasie i pobiegłem do biura informacji.

Przyjęto mnie dość ospale. Obydwaj informatorzy, za-

łatwiali właśnie jakąś bardzo przystojną klientkę. Wydaje mi się, że nie tyle zawziętość kwestii, ile uroda damy zatrudniła ich obu na raz. Dość, że pracowali niesłychanie intensywnie, a w moją stronę nawet spojrzeć nie chcieli.

Jestem z natury bardzo cierpliwy i uparty, więc doczekałem się wreszcie błogosławionej chwili, kiedy dama wśród tysiąca czarujących uśmiechów opuściła lokal biura informacyjnego.

— O której mam najbliższy pociąg do Brześcia? — zapytałem uprzejmie.

Młody człowiek spojrzał na mnie z lekceważeniem.

— Do Brześcia? — zapytał wyrażnie znudzony i rozczarowany.

— Tak jest. Do Brześcia!

— Siedemnasta pięćdziesiąt pięć.

— A o której godzinie będę w Brześciu?

— Mniej więcej po pięciu godzinach jazdy.

Zdaje mi się, że się wściekłem.

Więc to się ma nazywać ścisła informacja? A jakaż informacja ma być, u licha, ścisła jak nie kolejowa? Zdaje mi się, że bardzo nieżyczliwie i podniesionym tonem rozmawiałem z młodym człowiekiem, bo od razu stał się uprzedzająco grzeczny dla mnie. Wtedy dowiedziałem się, że podróż moja trwać będzie ściśle cztery godziny i minut dziesięć.

Mała różnica, co?

No dobrze. Ale czyż na to, ażeby się dowiedzieć rzeczy ścisłych w biurze informacji kolejowych trzeba aż głoś podnosić?

Mała rzecz, a ustył!

ORKA

Kobieta zmieniła mope Europu (8)

Transport broni w rękach Pertabry a losy Indii w rękach Alicji Maxm

Jeśli Hiram Maxim miał jakie wątpliwości co do osoby Pertabry — wszystko to padło w proch wobec oświadczenia Alicji Maxm:

— Ten człowiek będzie moim mężem...

I tak się to stało, że kiedy Pertabr wrócił do pałacyku Maximów — król armat patrzył na niego tak, jak na człowieka, którego dawno oczekiwał obok siebie.

— Jeśli „Intelligence Service“ nie wydeleguje pana do naszego koncernu — oświadczył przyszłemu zięciowi — postaram się aby pan mógł u mnie zająć lepsze stanowisko, a ze służby jego królewskiej mości ustąpiłby pan chyba, gdyby pana o to poprosiła Alicja?

Pertabr sam nie wiedział czemu, ale zaczerwienił się, co Hiram zrozumiał, jako objaw skromności i zażenowania: jego przyszły zięć mógł się czuć onieśmielony myślą, że w salonach Hiram Maxima spotkał go sukces. Ten sukces w pojęciach Maxima jest tylko rewanżem za ocalenie Alicji.

W kilka dni później objął urzędowanie, jako szef biura prasowego w koncernie „Vickers, Maxim Ltd“.

Dziwna to funkcja, bo koncern w prasie angielskiej w ogóle nie ogłaszał się i napozór żadnej akcji prasowej nie prowadził. Jednakże biuro istniało i Pertabr już pierwszego dnia zorientował się, że gromne sumy biuro przekazuje do różnych krajów na utrzymywanie agencji prasowych, które wydawały biuletyny i przysyłały do biur Maxima sterty wycinków prasowych.

Pewnego dnia Pertabr, siedząc sam w swym gabinecie myślał o... dalszej drodze, którą winien iść jego plan ku realizacji, gdy nadspodziewanie szczęście znowu samo weszło mu w ręce.

— Pan Rrekto — zameldował woźny.

Pertabr słyszał to nazwisko. Rrekto był prawą ręką Vickersa i w jego imieniu zatapiał różne bardzo dziwne transakcje. Krótko mówiąc dostar-

czał broni różnym małym narodom wojującym, o czym nie wiedział ani Hiram Maxim, ani parlament angielski.

Gdy na progu stanął Anido Rrekto — Pertabr od razu zrozumiał skąd się wzięło w Anglii takie dziwne imię i nazwisko. To był Hindus...

Przez chwilę w gabinecie Pertabry panowało milczenie: dwaj ludzie, którzy patrzyli na siebie, obaj byli jednakowo zaskoczeni odkryciem jakiego dokonali. Bo Pertabr mógł wprowadzić w błąd wszystkich Anglików, tak, jak i Rrekto, ale... nie mógł ośzukać drugiego Hindusa. Obaj nie mieli w tej chwili żadnych wątpliwości.

Zdając sobie sprawę z tego Pertabr przemówił w języku bengali:

— Ty z jakich jesteś stron?

— Z Bengali — odpowiedział przyszybysz.

— A jakiej jesteś religii?

— Dżaina...

Chwila namysłu — Pertabr wyjął amulet „Wielkiego Wtajemniczonego“ i — podsunął go pod oczy przybysza. Na widok smoka określonego w okół pucharu — Rrekto bez namysłu runął do stóp Pertabry.

— Wstań! — krzyknął Pertabr. — I zachowuj się tak, jakbym był An-

— Psa tego nigdy nie nauczysz, że by słuchał.

— Trzeba trochę cierpliwości. Z tobą na początku, Kochany mężuniu, też nie było tak łatwo!

glikiem. Będziesz mi służył wier-

nie?

— Póki życia!

— I nie zdradzisz mnie?

— Niech robaki stoczą moje ser-

ce! — dokończył Rrekto słowami

dżaldiskiej przysięgi.

Gdy po godzinie rozmowy Rrekto opuszczał gabinet Pertabry błł mu oczu blask, jakiego nikt jeszcze u niego nie widział: blask żądzy czynu. Czynu, który nie przyniesie żadnych dochodów, tych zresztą ambityny Hindus miał dosyć, ale — w świątyniach dżainistów imię jego będzie powtarzane jako imię bohatera narówni z Pertabrem, Ghandim i wieloma innymi.

A jednocześnie Hiram Maxim przeniósł do biura generała Ashmore'a, aby mu pokazać przez oszklone drzwi, kto pracuje jako szef biura prasowego.

— Ależ ja go znam! — wykrzyknął generał. — To jest Lionel Fitzmauritz jeden z najzdolniejszych agentów indyjskich. Co on tu robi?

— Pracuje u mnie — odparł z dumą Maxim. — Ja mu zaofiarowałem stanowisko dziesięć razy lepsze niż mógłby mieć w służbie jego królewskiej mości...

Od generała Ashmora „Intelligence“ dowiedziała się, że Lionel Fitzmauritz nie zginął w katastrofie „Księcia Jorku“. Wiadomość pochodziła z tak autorytatywnego źródła, że nie sposób było sprawdzać ją czy w ogóle kwestionować.

A w dwa tygodnie później Anido Rrekto wsiadł do samochodu Pertabry i tam oczekiwał, aż szef biura prasowego wyjdzie z gmachu firmy.

— Mam ogromny transport broni i amunicji dla Gruzji... — oznajmił szef.

— Świetnie — odparł Pertabr.

Kiedy cięchez z nim jechać?

— Kiedy każesz?

— Jak najprędzej. Jutro rozmówię się z Alicją...

— Dobrze. Ja będę gotów jeszcze dziś — zakończył Rrekto.

witpe.

WITOLD POPRZECKI

CZARNOZIEM

SCHNIE...

Powieść

STRESZCZENIE

Po dziesięciu latach niewinnie spędzonych w więzieniu powrócił do rodzinnej wsi Antoni Wiaderny i po spowiedzi objął swoje niesłychanie zapuszczone gospodarstwo. Faktem jego powrotu zainteresował się wywiadowca Szczepek, który nie wierzy w winę Antoniego Wiadernego tym bardziej, że we wsi zauważył Mateusza Wiadernego w intymnej rozmowie ze znanym komunistą Gryfenbergiem. Dochodzenie rozpoczął Szczepek rozmową z księdzem, od którego jednak nie się nie dowiedział, jak również nic więcej nie powiedział mu Antoni Wiaderny, który ukrywa wszystkie szczegóły zbrodni popełnionej przed 10 laty. — Stwierdziwszy w nocnej wędrówce, że wieś jest zła i pełna przestępców, Antoni postanawia iść do księdza po radę.

Kaśka „Latawica“ podniosła się w pewnej chwili na łóżku.

— Mateus... Ale ty co Suchowica utłuk, to i jego piniendze musiał wziąć? — zapytała, ujawniając w ten sposób temat swych myśli. — A to przecie był ładny gros...

Wiaderny drgnął, jakby go kto ukoł, a po długim namyśle odpowiedział:

— Tyn, co Suchowica utłuk — nic z tego nimioł...

— Cemu?...

13

— Bo beł pijany i po pijanemu niewiada gdzie piniendze zakopał...

— Po pijanemu piniendze zakopał... — powtórzyła Kaśka, jakby nie rozumiejąc tych słów, w których kryło się rozwiązanie całej zagadki śmierci głupawego emigranta.

Cała bowiem wieś tylko dlatego uwierzyła, że Antoni Wiaderny zabił Suchowicza, że zabójca nie chciał wskazać gdzie zakopał zrabowane pieniądze. Boć przecież nagle wzbogacenie się czyjeś nie usłoby uwagi, gdyby nie to, że w Wólce jak była bieda przed zabójstwem, tak i po zabójstwie. Czasem tylko u Bobrowika i jego kompanów pojawiają się pieczeń na stole, to znów Wyrokowiak dawał którejś z dziewczyn korale, czy bransoletę w mieście skradzioną.

I na tym koniec. Legendarny majątek Suchowicza po jego tragicznej śmierci znikł bez śladu, jakby nigdy nie istniał. Śledztwo, prowadzone bardzo energicznie nie dało rezultatu, a zasada „is fecit“ — cui prodest — zawiodła na całej linii. Bo i komuż przyniosła korzyść ta zbrodnia, skoro z pieniędzy przywiezionych przez Suchowicza nie znaleziono we wsi ani jednego dolara?

Zmarniało też wszystko inne, co zostało po Suchowiczu. Chałupa spaliła się w rok po jego śmierci — rodzina poszła na dziady i — słuch po niej zaginął. Od czasu do czasu wspominał ktoś „głupiego Walka“, o którym już dawno przestali we wsi myśleć, jak o głupim, ale — częściej wspomniano o Antonim Wiadernym, potwornym mordercy, który Wólkę zadziwił i wślawił się wśród największych jej przestępców tym strasznym ciosem, jaki zadał Suchowiczowi. Legenda Antoniego Wiadernego rosła i rosła i choć wielu już ludzi zapomniało jak wy-

glądał ten młody człowiek — wielu ludzi mówiło o nim dość często i to bez specjalnego wstępu, raczej z podziwem i uznaniem...

I dziwnym zbiegiem okoliczności nikt nie zwrócił uwagi na to, co się stało z majątkiem Suchowicza. A kiedy pewnego razu zgadało się o tym w karczmie Szajmana i ktoś zapytał wprost — Mateusz Wiaderny, który właśnie przyszedł do Szajmana namyślił się i odpowiedział:

— Miał pies buty?

— Juścić nie...

— No to i głupi Walek miał tyle samo...

Od tego czasu, jeśli kto zapytał o los majątku, który Suchowicz rzekomo z Ameryki miał przynieść — odpowiadano bez zająknięcia:

— Miał pies buty, a głupi Walek pieniądze...

Jeden tylko Michał Szczepek był innego zdania. W tym kierunku postanowił poprowadzić śledztwo i dlatego zaraz następnego dnia po bytności w Wólce — zjawił się w archiwum sądu okręgowego w Warszawie. Odszukanie akt Antoniego Wiadernego nie nastęrczało żadnych trudności, jako że po wypuszczeniu z więzienia akta odnaleziono, aby wpisać ten „drobny“ szczegół, że... „Wyrok sądu okręgowego wykonano“.

Akta te chude były i nie wiele mogły powiedzieć najzdolniejszemu kryminologowi. W protokole policyjnym z Gródka i Pomianowic wszystkie szczegóły tej sprawy na pożółkłym już papierze streszczały się w kilku zdaniach:

(Dalszy ciąg nastąpi)

PRENUMERATA MIESIECZNA — 2 ZŁ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Warszawa, ul. Zgoda 5

Telefony Redakcji: 3-25-08; 3-25-10; 3-25-11

Do rozmów międzymiastowych 3-25-09

Administracja czynna od 9 — 17

Wydawca: S-ka Wyd. Nowa Prawda sp. z o.o.

Redaktor: F. Kwieciński

Sekretarz Redakcji przyjmuje codziennie od godz. 17—18

Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca

KONTO PKO nr 22612. KONTO ROZRACHUNKOWE nr 218

CENY OGŁOSZEŃ:

Za wiersz milimetry lub jego miejsce na stronie tytułowej — zł 1.25; w tekście zł 0.80; za tekst — zł 0.40; drobne 15 gr za wyraz; praca poszukiwana i zaofiarowana — 10 gr za słowo. Drobne — najmniej 10 wyrazów. Nekrologi — 50 gr mm; miejsce zastrzeżone 25% drożej; tabelaryczne i bilanse — 50% drożej. Wyrazy tłustym drukiem liczą się podwójnie. Duże litery — liczą się za słowo. Zagraniczne 50%, drożej. Nikaty (N) — 2 zł za mm. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

ZAKŁADY DUKARSKIE F. WYSZYŃSKI I S-ka WARSZAWA, ZGODA 5